

Сёлета «Фэст экскурсаваду» разгарнуўся не на жарт, прапанаваўшы ахвотным экскурсіі на любы густ: пешаходныя, веласіпедныя, тэматычныя, інтэрактыўныя, агледныя, храмавыя, на замежных мовах...

3 30 красавіка на 30 верасня 2013 года праводзіцца рэкламная гульня «Падпішыся на «Звяду». Будуць разыграны лічбавыя ТБ-цонары і халадзільнікі!

Да нядаўняга часу ў нас і звычайная спаржавая фасоля была дзівам. А ўжо пра пракое дзіва, як вігна, ніхто і не чуў. У абодвух выпадках у ежу ўжываюць так званыя лапаткі, ці, кажучы папросту, — «струкі».

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

КАНКУРЭНЦЫЯ АЙЧЫННАЙ ПРАДУКЦЫІ — ГАЛОЎНЫ ФАКТАР У РАЗВІЦЦІ ВЫТВОРЧАСЦІ

Прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч крытыкаваў міністэрствы і ведамствы за неэфектыўную работу і запатрабаваў забяспечыць выкананне мэтавых паказчыкаў, дэдазаваных на 2013 год. Адпаведнае патрабаванне ён агучыў на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў, дзе разглядаліся вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі ў першым квартале гэтага года, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Дасягнуць у студзені-сакавіку бягучага года вынікі работы эканомікі, паводле слоў прэм'ер-міністра, можна назваць нядрэннымі толькі ў кантэксце агульнаэканамічнага тэндэнцыйнага запаволення глабальнай эканомікі. «Але калі глядзець з пункту гледжання выканання мэтавых паказчыкаў, якія вызначаны кіраўніком дзяржавы на 2013 год, я лічу, што атрыманыя вынікі нікога не задавальняюць, — заявіў Міхаіл Мясніковіч. — Запэўненні кіраўнікоў міністэрстваў, ведамстваў, аблвыканкамаў аб тым, што ўсё будзе зроблена і усё будзе мабілізавана, аказаліся беспадстаўнымі».

Кіраўнік урада звярнуў увагу на хібы ў метадах работы міністраў, калегій міністэрстваў. «Усё зводзіцца да нейкіх дробных пытанняў, тых, якія, безумоўна, патрабуюць вырашэння, але яны могуць вырашацца нават на ўзроўні прадпрыемстваў, — адзначыў ён. — Стратэгічнага падыходу, на жаль, у першым квартале не прадеманстравана, на што 1 сакавіка справядліва звяртаў увагу і крытыкаваў урад кіраўнік дзяржавы».

Шэраг аблвыканкамаў, міністэрстваў, канцэрнаў не выконваюць планавыя паказчыкі на 2013 год. «Асабліва гэта датычыцца экспарту, складскіх запасаў і дэбіторскай запаванасці», — прадоўжыў Міхаіл Мясніковіч.

Ён нагадаў, што па кожным рэгіёне Расіі, па кожнай замежнай краіне створаны адпаведныя міжурадавыя гандлёва-эканамічныя камісіі. Але іх работа недастаткова эфектыўная. «Таму я прыняў рашэнне, што ў мяне кожнага сустаршыню з беларускага боку буду заслухоўваць аб праведзенай рабоце, — прадоўжыў прэм'ер. — Нам трэба дыверсіфікаваць рынкі збыту, але ніхто не замяніць аб'ёму нашага гандлю з Расійскай Федэрацыяй».

Не выконваюцца паказчыкі па валавым рэгіянальным прадукце (ВРП). У Віцебскай і Магілёўскай абласцях па ВРП нават не выйшлі на ўзровень мінулага года. Толькі па дзвюх гэтых абласцях эканоміка краіны недааформіла ВР2 трлн дабуўленай вартасці, канстатаваў прэм'ер-міністр.

На яго думку, невыкананне прагнозных паказчыкаў, перш за ўсё, вынік слабай работы кіраўнікоў з кадрамі на ўсіх узроўнях кіравання. «У той жа час усё неабходныя ўмовы для выканання планавых паказчыкаў у першым квартале года былі», — заявіў Міхаіл Мясніковіч.

Ён таксама закрануў пытанні мадэрнізацыі, неабходнасці энэргійнага рэфарму, эфектыўнага выкарыстання дзяржуласнасці.

У цэлым характэрныя сітуацыя ў эканоміцы, Міхаіл Мясніковіч заклікаў кіраўнікоў дзяржоргану мабілізаваць намаганні для выканання пастаўленых на 2013 год задач. «Калі цяпер не выправіць стан спраў, няма чаго чакаць і канца года, калі будзе дадзена ацэнка ўраду і аблвыканкамам кіраўніком дзяржавы, — адзначыў ён. — Таму калі ў нейкага міністра або намесніка старшыні аблвыканкама, які курыруе адпаведны ўчастак, не атрымаваецца, будзьце мужыкамі — заяву на стол і шукайце іншую работу».

На пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў выступіў міністр эканомікі Міхаіл Сянкеў. Ён далажыў аб выкананні асноўных паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі ў першым квартале, закрануў пытанні мадэрнізацыі. Міністр назваў канкурэнцыю айчынай прадукцыі галоўным фактарам у развіцці беларускай вытворчасці. Ён таксама прапанаваў стварыць пад эгідай Мінеканомікі працоўную групу для аналізу і выпрацоўкі рашэнняў па актуальных пытаннях эканамічнага развіцця.

БЛІЗКІЯ ПАЗІЦЫІ

Прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў прыняў старшыню Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Анатолія Рубінава, паведамляе прэс-служба прэзідэнта Казахстана.

Нурсултан Назарбаеў адзначыў, што кожны візіт і сустрэчы прадстаўнікоў дзвюх краін збліжаюць дзяржавы, якія ўжо з'яўляюцца блізкімі ва ўсіх адносінах. «Казахстан і Беларусь маюць вельмі падобныя пазіцыі па многіх пытаннях развіцця ўнутранай і знешняй палітыкі. Мы актыўна ўзаемадзейнічаем у эканамічнай і палітычнай сферах, у прыватнасці, супрацоўнічаем у рамках СНД, АДКБ, а ў апошні час — адзінай эканамічнай прасторы і Мытнага саюза», — падкрэсліў Нурсултан Назарбаеў.

Анатоль Рубінаў падзякаваў за магчымасць правядзення сустрэчы і адзначыў, што працэсы інтэграцыі на еўрапейскай прасторы ідуць дастаткова імкліва. «Нашы парламентары адгрываюць у гэтым немалую ролю. Мы кантактуем у розных фарматах, і працэс узгаднення заканадаўчай базы, а таксама нашых дзеянняў праходзіць пастаянна. Мы маем намер яшчэ больш інтэнсіфікаваць гэты працэс, паскорыць яго і зрабіць больш прадуктыўным. Думаю, што мой візіт будзе спрыяць таму, каб міжпарламенцкае ўзаемадзеянне ўзмацнілася», — сказаў Анатоль Рубінаў.

«ДЫСНЕЙЛЭНД» ДЛЯ ўНУКАЎ

Эдуард ШАЛЬКЕВІЧ з унучкай Ганулькай у сваім прысвядзібным «дыснейлэндзе».

На радзіме Якуба Коласа ў вёсцы Мікалаеўшчына Стаўбцоўскага раёна цэнтральная вуліца — Беларуская — цягнуцца больш за кіламетр, і ўсё падворкі на ёй (як на падбор — акуратныя, дагледжаныя) у летнюю пару красуюць кветкамі. Але дом нумар 81 з прысвядзібным участкам — штос асаблівае. На зялёным газоне раскінуўся цэлы музей драўлянай архітэктуры, сапраўдны вёска ў мініяцюры: шэсць драўляных дамкоў, ветрачок, студні, а ўжо рознай этнаграфіі, прылад копіянага сялянскага побыту!.. Адразу відаць: тут шчыравала душа чалавека летуценнага і натхнёнага, з рукамі май-

стравымі, умелымі, гаспадарскімі. Падумалася, што стваральнік незвычайнага архітэктурна-этнаграфічнага комплексу — прафесійны сталяр альбо мастак ці дызайнер. Аказалася зусім не так: ён — былы вадзіцель грузавой машыны, а цяпер качагар вясковай кацельні і, як іншыя жыхары вёскі, самы звычайны сялянскі працаўнік. Эдуард Аляксандравіч Шалькевіч.

А яшчэ ён — дзед, мае трох унучкаў. І для іх некалькі гадоў таму пачаў узводзіць гэты казанчы, як сам кажа, хутарок. — Хацеў, каб май унучкам было цікава і весела гуляць, пачаў у вольны час майстравець дамкі-церам-

кі, — кажа Эдуард Аляксандравіч. — Калі нарадзілася меншая ўнучка Ганулька, для яе змайстравіў асабістую хатку-альтанку, пясочніцу, масток над сажалкай, карэту — для прынцысаў. Дзвухгадовай дзючыцы тут вельмі падабаецца. А мне гэта толькі ў радасць.

Гаспадар прыгадаў, што пасля школы паступіў у Бабруйскае мастацкае вучылішча, бо хацеў быць народным майстрам, але, адслужыўшы ў арміі, далей вучыцца не стаў, вырашыў паісці на свой хлеб. А душа па-ранейшаму прагнула ствараць прыгожае, каб сабе і людзям на радасць.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Генадзь ПАЛЬЧЫК:

«ПРЫНЦЫІ «ДЗЕ ЛЕПШ ПІШУЦЬ ДЫКТОЎКІ, ТАМ ЛЕПША СІСТЭМА АДУКАЦЫІ» ДА ўНО САСТАРЭў»

Сёлета восенню Пастаянная камісія Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы мае намер правесці парламентскія слуханні па выніках «дэпутацкага» маініторынгу прымянення на практыцы Кодэкса аб адукацыі. Галоўная задача, якую ставіць перад сабой дэпутаты, — спраціць і ўдасканаліць правыя адносіны ў галіне адукацыі. У Расійскай Федэрацыі прыняты мінутага года таксама быў прыняты новы федэральны закон «Аб адукацыі ў Расійскай Федэрацыі». І хоць яго грамадскае абмеркаванне доўжылася не адзін год, нават пасля зацвярджэння закон па-ранейшаму падвяргаецца вострай крытыцы як з боку педагогічнай, так і з боку бацькоўскай грамадскасці.

Між іншым, Беларусь і Расія ў рамках Саюзнай дзяржавы ўжо не першы год спрабуюць пабудаваць агульную адукацыйную прастору. Але разыходжанні ў патрабаваннях да зместу адукацыі, да ўзроўню падрыхтоўкі выпускнікоў вышэйшых навучальных устаноў на першай і другой ступенях навучання, да фарматаў правядзення нацыянальных экзаменаў і спосабаў ацэнвання вучэбных дасягненняў працяваюць расці. Што можна і трэба тэрмінова зрабіць, каб сістэмы адукацыі нашых краін канчаткова не разыходзілі, і што нам, беларусам, можна было б запавячыць у нашых суседзях? Пра гэта мы гутарым сёння са старшынёй парламенцкай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Генадзем ПАЛЬЧЫКАМ.

— Ідэя адзінай адукацыйнай прасторы дзяржаў-удзельніц СНД — гэта не проста даніна інтэграцыйнай модзе, хоць у Еўропе, як вы ведаеце, таксама робіцца канкрэтныя крокі па стварэнні адзінай еўрапейскай адукацыйнай прасторы. Еўрапейцаў хваляюць пытанні міждзяржаўнай канверсаванасці дыпламаў і атэстатаў, пераёмнасць зместу адукацыі, умовы працягу ці атрымання адукацыі і магчымасці працаўладкавання пры пераездзе з адной краіны ў іншую. У прынцыпе, актуальныя гэтыя пытанні і для нас.

Узаемадзеянню ў галіне адукацыі шмат увагі надавалася літаральна з моманту стварэння Садружнасці. Ужо ў маі 1992 года кіраўнікімі ўрадаў было падпісана адпаведнае шматбаковае пагадненне. А ў сакавіку 1994 года Міжпарламенцкай Асамблеяй дзяржаў-удзельніц СНД прыняты рэкамендацыі «Аб адзінай адукацыйнай прасторы і павышэнні сацыяльнага статусу навуковай сістэмы адукацыі і навукі ў дзяржавах-удзельніцах СНД». Былі вызначаны асноўныя кірункі, першачарговія мэралпрыемствы і этапы фарміравання адзінай адукацыйнай прасторы, створаны Савет па супрацоўніцтве ў галіне адукацыі.

Разам з тым, нельга забываць, што фарміраванне адзінай адукацыйнай прасторы дзяржаў-удзельніц СНД, — працэс досыць працяглай. Кожная краіна-член СНД з'яўляецца незалежнай дзяржавай, якая валодае суверэнным правам на пошук свайго шляху развіцця, сваіх падыходаў да вырашэння праблем. Таму вельмі вялікае, калі не выразнае, значэнне набывае прынцып добраахвотнасці. Дзяржаў-удзельніц СНД павінны мець магчымасць далучыцца да адзінай адукацыйнай прасторы ў любы час, маючы цвёрды ўпэўненасць у яе карыснасці.

СТАР 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Татыяна ФЭДАРАВА, начальнік аддзела развіцця і каардынацыі сацыяльнай дапамогі і сацыяльнага абслугоўвання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны:

«У студзені — сакавіку гэтага года атрымаліся і дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі сталі 73,3 тыс. чалавек на агульную суму Вр95,3 млрд. Такім чынам дзяржава забяспечыла падтрымку малазабаваных грамадзян, якія знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі. Традыцыйна асноўнымі атрымальнікамі дапамогі з'яўляюцца імятадзетныя і імятоўныя сем'і, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей. Дарчы за 2012 год атрымалінікамі адраснай сацыяльнай дапамогі сталі амаль 282 тысячы чалавек на агульную суму Вр411,6 млрд.»

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.04.2013 г.

Долар ЗША	8650,00 ▲
Еўра	11230,00 ▼
Рас. руб.	274,00 ▲
Укр. грыўня	1063,96 ▲

НАДВОР'Е СЕННЯ

Брэст	+ 18°
Віцебск	+ 15°
Гомель	+ 17°
Гродна	+ 16°
Магілёў	+ 15°
Мінск	+ 16°

СЯРЭДНІ ЗАРОБАК У САКАВІКУ — 4 МЛН 693 ТЫСЯЧЫ РУБЛЁў

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, сярэдня зарплата работнікаў у сакавіку павялічылася ў параўнанні з лютым на 4,2 працэнта і склала 4 млн 693 тысячы рублёў.

У першым месяцы вясны сярэдні заробак у прамысловасці склаў 5,3 млн рублёў, у будаўніцтве — 5,7 млн, у сельскай гаспадарцы — 3,36 млн, у сферы адукацыі — 3,25 млн, у работніцкай установе аховы здароўя — 3,58 млн, у тым ліку ўрачоў — 5,8 млн рублёў. Самыя вялікія заробкі атрымлівалі ў сакавіку работнікі, якія займаліся фінансавай дзейнасцю, — 8,35 млн рублёў.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

СААЗ ЛІЧЫЦЬ НОВЫ ШТАМ ПТУШЫНАГА ГРЫПУ Н7N9 ВЕЛМІ НЕБЯСПЕЧНЫМ

Сусветная арганізацыя аховы здароўя назвала новы штам птушынага грыпу Н7N9 самым небяспечным вірусам сярэд усіх зарэгістраваных у свеце ў апошнія гады, перадаючы інфармагенцыі. Як паведаміў прадстаўнік СААЗ Кеіджы Фукуда, экспертам пакуль не удалося дэдавацца, ці перадаецца вірус ад чалавека да чалавека. Тым не менш, ён здольны вельмі хутка перадавацца ад птушак да людзей. Упершыню аб заражэнні вірусам птушынага грыпу Н7N9 у Кітаі абвясцілі ў канцы сакавіка. На гэты момант колькасць захварэлых узрасла да 108 чалавек, загінулі 22 чалавекі. Спецыялісты запэўняюць, што небяспечны вірус гіне пры тэрмічнай апрацоўцы, і заклікаюць людзей не панікаваць, пазбягаць кантактаў з жывой птушкай, больш старанна гатаваць стравы з мяса птушкі.

САМАЯ БЯСПЕЧНАЯ КРАІНА ЕўРОПЫ

Узровень насілля ў Вялікабрытаніі за апошнія дзесяцігоддзе істотна знізіўся, у параўнанні з іншымі краінамі Заходняй Еўропы, — пра гэта сведчаць вынікі даследавання, праведзенага міжнародным Інстытутам эканомікі і міру, перадае ВВС. У якасці вызначальнага фактара выкарыстоўваюць «адустанасць насілля ці страву перад насілле», а сваё даследаванне засноўваюць на звестках па злачынах, атрыманых ад Міністэрства ўнутраных спраў. Высветлілася, што колькасць забойстваў у краіне знізілася за дзесяць гадоў амаль у два разы: па статыстыцы мінулага года, у сярэднім фіксавалася адно забойства на 100 тыс. жыхароў, у той час як у 2003 годзе гэтая колькасць раўнялася на 1,99. Нягледзячы на асобныя раёны, якія патрабуюць асцярогі, сталіца Вялікабрытаніі пераўзыходзіць па паказчыках бяспекі жыцця Нью-Ёрк, Амстэрдам, Брусель і Прагу. Самы небяспечнай краінай у Заходняй Еўропе з'яўляецца Бельгія — у ёй фіксуецца ў сярэднім 1,7 забойства на 100 тыс. чалавек.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

СПАЛУЧЭННЕ ЦЯЖКАЙ ПРАЦЫ З ПАХОДАМІ ў СПАРТЗАЛУ МОЖА ДАВЕСЦІ ДА ІНСУЛЬТУ

Фізічная актыўнасць лічыцца карыснай. Аднак не для ўсіх у роўнай меры, папярэджваюць навукоўцы. Адрозныя дзве новыя даследаванні паказалі, што выкарыстоўваць фізічныя напружкі трэба з розумам, каб не нашкодзіць здароўю, піша The Daily Mail.

Грэхаскія навукоўцы падлічылі, што цяжкая фізічная праца ў параўнанні з разумовай павялічыла рызыку узнікнення хвароб сэрца на 20%.

Спецыялісты з Бельгіі і Даніі выявілі, што людзям, якія сутыкаюцца з цяжкімі фізічнымі напружаннямі на працы, дадаткова фізічная актыўнасць у вольны час і зусім супрацьпаказана. Навукоўцы вывучылі звесткі 14 тысяч мужчын сярэдняга ўзросту, якія на пачатак даследавання не мелі сардэчных захворванняў. На працягу трох гадоў даследчыкі назіралі за імі і ўстанавілі, што тыя паддоследныя, чья праца была звязана з цяжкай фізічнай нагрузкай, мелі больш высокі ўзровень рызыкі развіцця ішэмічнай хваробы сэрца. Пры гэтым, калі чалавек у вольны ад працы час яшчэ займаўся спортам, узровень рызыкі ўзрастаў у чатыры разы.

КОРАТКА

«У рамках прафілактыкі кіравання транспартнымі сродкамі ў стане алкагольнага ап'янення разглядаецца пытанне аб зніжэнні дапушчальнага ўзроўню колькасці алкаголю ў крыві з 0,3 да 0,15 прамаіле для дзвюх катэгорыяў вадзіцеляў — са стажам важджання да 5 гадоў і прафесійных вадзіцеляў», — паведаміў галоўны нарколаг Міністэрства аховы здароўя Сяргей Осіпчык.

Беларусбанк пачаў размяшчэнне 150-га і 151-га ўласных выпускі валютных аблігацый для фізічных асоб на агульную суму \$50 млн пад 7 працэнтаў гадавых тэрміна абарачэння 1,5 года. Дата пачатку пагашэння аблігацый — 30 верасня 2014 года. Аднак прадугледжана магчымасць датэрміновага пагашэння праз 1 год пасля даты продажу.

Перыядычнасць вылаты даходу — 1 раз у шэсць месяцаў.

31 мая 2013 года на пяць відаў цыгарэт з фільтрам Davidoff цэны павялічыцца на Вр500 і складуць Вр16 тыс. за пачак. Устаноўлены цэны на два новыя віды цыгарэт маркі «Кент» вытворчасці ААТ «Гродзенская тютунёвая фабрыка «Нёман» — Вр12500, на два новыя віды імпартаваўных цыгарэт Kent — Вр13 тыс. за пачак, на імпартаўны P1 Slims — Вр11 тыс.

КОЛЬКІ ГРОШАЙ ВАМ ТРЭБА ДЛЯ ШЧАСЦЯ І НА ШТО Б ВЫ ІХ ПАТРАЦІЛІ?

Паліна ТРАПАШКА, супрацоўніца бібліятэкі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта:

— Я не магу назваць канкрэтную суму. Колькі б грошай ні было, яны б усё адно ўцяклі, як вада скрозь пальцы. Таму я імкнуся да таго, каб і тое, што ў мяне ёсць, прыносіла радасць. Калі казаць пра мару, якую можна ажыццявіць за грошы, то гэта вандраванні. Краіны, дзе хацелася б пабыць у першую чаргу, — Ірландыя і Шатландыя, а таксама Скандынавія. Люблю і міфалогію, культуру, самабытнасць, сельскія пейзажы, верасовыя пусты, фіёрды, што ўражваюць сваёй вялікасцю... Таксама хацелася б наведаць Новую Зеландыю ў межах спецыяльнага тура, распрацаванага для прыхільнікаў творчасці пісьменніка Джона Рональда Руэла Толкіена і аматараў фільмаў паводле яго творчасці. Пабыць замкі Францыі, архітэктурі Гаўдзі, прапыць над Марыянскай упадзіннай, пазнаёміцца з культурай індзейцаў Паўночнай Амерыкі, пабыць у сэрцы Сахары... У свеце столькі неверагодна прыгожых мясцін, пра існаванне якіх мы нават не ведаем!

Уладзімір ШЧАНКА, эканаміст, дырэктар кампаніі «Нікан»:

— Няма такой колькасці грошай, якая забяспечыла б мяне шчасце. Таму пытанне з падобнай фармулёўкай для мяне не паўстае. Шчасце не можа прынесці ніякая сума грошай, якой бы вялікай яна ні была. Шчасце вызначаецца іншымі рэчамі і паняццямі. Напрыклад, такімі, як любімая прафесія — самая лепшая прафесія, якая табе падабаецца і якую ты не хочаш мяняць. А што датычыцца грошай, то яны могуць паўплываць на шчасце толькі ўвоснова, у якасці пасрэднага. Напрыклад, з іх дапамогай можна здзейсніць мару, якая ашчаслівіць чалавека. Таму мне вельмі прыемна траціць грошы на «сябе любімага» і на блізкіх людзей.

Аляксей САЛАЗЖЭНЦАў, мастак Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны:

— Пытанне складаецца, і даць адназначны адказ на яго нельга. Чалавек — ненасытная істота, і яго патрэбы растуць з яго прыбыткам. Колькі ні дай — усё мала. Для мяне камфортнае жыццё пачынаецца тады, калі не задумваешся аб тым, колькі каштуюць прадукты ў краме і вяртатка на вешалцы, медыцынскае паслугі і адпачынак у цёплым краінах. Дасягнуць поўнай фінансавай свабоды складаецца, але ёсць да чаго імкнуцца. Для камфортнага жыцця ў Мінску мне хапіла б ад \$3000 штотымся. Свае даходы я траціў бы на вандроўкі, пазнанне свету і сябе. Я мастак — і мне цікава дэдавацца пра нешта новае і не сядзець на месцы. Я імкнуся дзець паводле прынцыпу: «Багаты траціць не усё, шчаслівы — не толькі на сябе».

Падрыхтавала Дзіяна СЕРАДЗЮК.

СТАРШЫНЯ РАЙВЫКАНКАМА ЗВОЛЬНЕНА ЗА ГРУБАЕ ПАРУШЭННЕ СЛУЖБОВЫХ АБАВЯЗКАЎ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў рашэнне аб вызваленні Мікалая Какоры ад пасады старшын Жыткавіцкага райвыканкама за грубае парушэнне службовых абавязкаў і ўчыненне прасупка, несумяшчальнага са знаходжаннем на дзяржаўнай службе. Аб гэтым БЕЛТА паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Паводле інфармацыі МУС, Мікалаі Какора ўчыніў проціпраўныя дзеянні, у выніку якіх прычынены ўрон Жыткавіцкаму райвыканкаму і ў асабліва буйным памеры прадпрыемству «Белдзяржстрах». Матэрыялы праверкі МУС перададзены ў Следчы камітэт для прыняцця рашэння ў адпаведнасці з крымінальным заканадаўствам.

Ведай нашых!

КАГО З БЕЛАРУСКИХ НАВУКОЎЦАЎ ЦЫТУЮЦЬ?

У Беларускам дзяржаўным універсітэце прайшла цырымонія ўрачышня прэстыжнай Міжнароднай прэміі Scopus Award Belarus 2013.

Для тых, хто не ведае: Scopus — гэта мультыдyscyплінарная рэфератыўна-аналітычная база звестак, у якой змяшчаецца больш як 19,5 тысячы найменняў навукова-тэхнічных і медыцынскіх часопісаў ад 5 тысяч міжнародных выдавецтваў, у тым ліку расійскія і беларускія выданні.

Заснавальнікам прэміі з’яўляецца адзін з найбуйнейшых выдавецкіх дамоў у свеце Elsevier. Ён абслугоўвае навуковымі звесткамі каля 4500 тысяч арганізацый і ўніверсітэтаў са 180 краін свету. Доступ да інфармацыі выдавецтва маюць больш як 30 мільёнаў вучоных, студэнтаў і спецыялістаў з усіх галін. Некалкі гадоў таму доступ да двух найбуйнейшых баз звестак — ScienceDirect і Scopus — атрымалі і навуковыя беларускія ВНУ.

Усяго прамой былі адзначаны 10 нашых навукоўцаў. Намінацыі было пяць — матэматыка, хімія, фізіка, біялогія і медыцына. У кожнай намінацыі вызначаліся па два пераможцы: малады навукоўца і навукоўца з імем. У галіне хіміі былі адзначаны Вадзім Матуліц (дырэктар Ліцэя БДУ, дацэнт хіміфака БДУ) і Міхал Арцём’еў (загадчык лабараторыі нанатэхні НДІ фізіка-хімічных праблем, доктар хімічных навук). У галіне фізікі — Міхал Шумейка (дырэктар Нацыянальнага навукова-вучэбнага цэнтру фізікі часціц і высокіх энергій БДУ, доктар фізіка-матэматычных навук). У галіне матэматыкі — Аляксандр Дудзін (загадчык навукова-даследчай лабараторыі ФПМ) і Кірыл Кузьмін (дацэнт механіка-матэматычнага факультэта БДУ). У біялогіі — Ігар Сямак (загадчык кафедры біяфака, кандыдат біялагічных навук).

Надзея НІКАЛАЕВА.

Парламенцкі дзённік

НЕ ДЗЕЛЯ ЭЖАНОМІ

На чарговым пасяджэнні другой сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь былі ўхвалены законапраекты, якія датычацца выкарыстання зямных нетраў, развіцця насенняводства і ўраўноўвання ў правах скарочаных дзяржаўных служачых з іншымі катэгорыямі беспрацоўных.

КОЖНАЙ ЖЫВЁЛІНЕ ПА... ПАПШАРЦЕ

Перад пачаткам пасяджэння слова для так званай «свабоднай размовы», пра якую дамовіліся сенатары пятага склікання ў самым пачатку сваёй працы, узяў старшыня праўлення СВК «Агракамбінат Сноў» Мікалай РАДАМАН, дэпутат Пастаяннай камііі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні. Ён звярнуўся з настойлівай просьбай паскорыць падрыхтоўку законапраекта аб ідэнтыфікацыі, рэгістрацыі і адсочванні сельскагаспадарчых жывёл і прадуктаў жывёльнага паходжання. Згодна з планам, такі законапраект павінен быць унесены ў Палату прадстаўніцкоў сёлета ў снежні, аднак Мікалай Радман лічыць, што гэта занадта позна: разглядаць яго трэба паралельна з законапраектам аб племяннай справе, які запланаваны на яснуюю сезію.

Краіне неабходны закон, які рэгламентуе асноўныя патрабаванні ў сістэме рэгістрацыі жывёл і прадукцыі жывёльнага паходжання, — паведаміў сенатар. — Ён дазваляе стварыць механізм эфектыўнага кантролю якасці ежы жывёльнага паходжання. У Еўрапейскім саюзе, ЗША, Канадзе, Аўстраліі

гэтая задача рашаецца шляхам фарміравання нацыянальных інфармацыйных сістэм электроннай базы даных, якія дазваляюць улічваць і прасочваць падзеі жыццёвага цыкла кожнай адзінкі буйной рагатай жывёлы ў рэжыме рэальнага часу: нараджэнне, ацёлы, вакацыянацы, забой, перапрацоўка і атрыманне прадукцыі.

Сёлета ў Беларусі на падставе рашэння ўрада па заказе Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання спецыялістамі Міжгалоўнага цэнтру сістэмы ідэнтыфікацыі НАН Беларусі распрацавана і ўкараняецца рэспубліканская аўтаматызаваная інфармацыйная сістэма ідэнтыфікацыі, рэгістрацыі, адсочвання жывёл і прадуктаў жывёльнага паходжання. Такая сістэма дазваляе фарміраваць рэестр усіх упладнікаў буйных рагатах жывёл, стварыць электронныя і папярковыя пашпарты на кожную адзінку такой жывёлы, у якіх упладнікі і ветэрынарныя службы будуць фіксаваць усе падзеі, якія адбываюцца з пэўнай жывёлінай. Фармат дакументаў і баз даных сумяшчальныя з міжнародным заканадаўствам і рэгламентам у галіне жывёлагадоўлі і перапрацоўкі прадукцыі. Доступ да гэтых даных адкрыты праз інтэрнэт.

Укараненне такой сістэмы ў нашай краіне дазволіць беларускім вытворцам жывёлагадоўчай прадукцыі выйсці на ўзровень сучасных сусветных стандартаў у частцы паўярджання яе паходжання і якасці, — падкрэсліў сенатар. — Гэта асабліва важна з улікам уступлення Расіі ў СГА і перспектывамі засваення айчыннымі вытворцамі новых рынкаў збыту.

Думка пра тое, што кожны кавалек мяса на прылку будзе мець зафіксаваную ў інтэрнце «гісторыю жыцця», падалася пакуль што нязвыклай для людзей, якія мяса набы-

ваюць. Аднак для тых, хто вырабляе свініну і ялавічыну, гэта — жорсткая ўмова для таго, каб іх прадукцыю набылі не толькі ў Беларусі, але і за мяжой. Гэта патрабаванне часу, і людзі справы бяцця спазніцца, бо рынкі сёння пакараюцца тым, хто ідзе наперадзе.

АДНОЛЬКАВА ПЛАЦІЛІ — АДНОЛЬКАВА ПАВІННЫ І АТРЫМАЦЬ

Такая логіка закладзена ў законапраект «Аб унясенні змен і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь», які ўхваліла верхняя палата парламента. У прыватнасці, гэты дакумент прапануе усталяваць адзіны для ўсіх падыход пры прызначэнні дапамогі для беспрацоў, а таксама ступенды, якія выплачваюцца ў выпадку накіравання беспрацоўнага на перападрыхтоўку. Як патлумачыла міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна ШЧОТКІНА, якая прадставіла законапраект сенатарам, дзяржслужачыя, якіх скарацілі, звольненыя з вайсковай службы, з органаў унутраных спраў, са Следчага камітэта, органаў фінансавых расследаванняў КДК, падраздзялення МНС, па дзейным заканадаўстве, атрымліваюць дапамогу па беспрацоўі большую, чым іншыя грамадзяне. Аднак у Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва наймальнікі робіць аднолькавыя адлічэнні, таму справядліва, лічыць міністр, што і атрымліваць з гэтага Фонду людзі павінны аднолькава.

Справа тут не ў эканоміі, — патлумачыла міністр журналістам. — На людзях не эканоміць. Мы жывём у адной краіне, і ў нас аднолькавыя падыходы.

Воля МЯДЗВЕДЗЕВА

«ПРЫНЦЫП «ДЗЕ ЛЕПШ ПШУЦЬ ДЫКТОЎКІ, ТАМ ЛЕПШАЯ СІСТЭМА АДУКАЦЫІ» ДАЎНО САСТАРАЭЎ»

Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.

Дзеля гэтага патрабуецца правядзенне вялікай работы па збліжэнні сістэм адукацыі дзяржаў СНД. Вельмі плённым быў перыяд з 1997 па 2000 год, калі былі распрацаваны нарматыўна-прававыя дакументы, якія вызначаюць прынцыпы, задачы, механізмы і этапы фарміравання агульнай адукацыйнай прасторы. Міжпарламенцкай Асамблеяй дзяржаў-удзельніц СНД былі прыняты мадэльныя законы «Аб адукацыі» і «Аб адукацыі дарослых».

Сёння можна вылучыць наступныя прыярытэтныя кірункі супрацоўніцтва ў галіне адукацыі: гэта пераход на новы ўзровень якасці адукацыі, рэалізацыя мерапрыемстваў па інфарматызацыі адукацыйных сістэм, атэстацыі і акрэдытацыі адукацыйных устаноў, па стварэнні спрыяльных умоў для мабільнасці спецыялістаў. У цэнтры нашай агульнай увагі знаходзяцца таксама пытанні адукацыі дарослых і развіцця дыстанцыйных тэхналогій навучання...

У Расіі ўсур’ёз задумаліся над праблемай прафілізацыі навучання на старэйшым ступені школы. Згодна з новым адукацыйным стандартам, ішэцц шкільных прадметаў будуць у расійскіх школах абавязковымі. Выбар жа іншых вучэбных дысцыплін становіцца добраахвотным. А каб дапамагчы старшакласнікам з выбарам профілю, плануецца штогод праводзіць комплексныя тэсты срод навучніцкай 9-х класаў, і ўжо на аснове атрыманай інфармацыі вызначаць, які кірунак больш падыходзіць канкрэтнаму школьніку — гуманітарны або тэхнічны...

Значэнне мае не проста наўнясць тых ці іншых ведаў, а ўменне падлеткаў прымяняць свае веды на практыцы.

З наступнага навучальнага года і ў беларускіх школах выкладанне асобных вучэбных прадметаў будзе ажыццяўляцца на павышаным узроўні. Міністэрства адукацыі рэкамэндавала ўстановам адукацыі прадумаць такія магчымасці для вучняў, якія прыйдуць у 10-ы клас. Плануецца, што вучэбныя прадметы будуць групавацца па чатырох кірунках: фізіка-матэматычным, хіміка-біялагічным, фізіка-адукацыйным і грамадазнаўчым.

Але для арганізацыі адукацыйнага працэсу з вывучэннем прадметаў на павышаным узроўні абавязкова павінны выконвацца наступныя ўмовы. Па-першае, павіна прысутнічаць гатоўнасць і зацікаўленасць у гэтым вучняў і іх бацькоў. Па-другое, «паглыбленне» ў навучанні не магчыма без прысутнасці ў школе высокакваліфікаваных педагагічных кадраў. Пад увагу таксама будзе брацца і матэрыяльна-тэхнічная база школы: ці дазваляе яна ў поўным аб’ёме рэалізаваць змест вучэбнай праграмы на павышаным узроўні?

На падставе досведу нашых суседзяў можна меркаваць, што вывучэнне прадметаў на павышаным узроўні будзе спрыяць асобнаму і прафесійнаму самавызначэнню старшакласнікаў і дазволіць выпускнікам больш асэнсавана вызначаць сваю далейшую адукацыйную і жыццёвую траекторыю.

Напрыканцы года вучоны савет філалагічнага факультэта МДУ выступіў з заявай, у якой назваў кататрофай сітуацыю з гуманітарнай адукацыяй. А Дарпатарнат адукацыі Масквы прыняў комплексны план мерапрыемстваў па гуманітарызацыі адукацыі ў расійскіх сталіцы. Вы шмат гадоў узначальвалі Нацыянальны інстытут адукацыі, а да гэтага ўзначальвалі Ліцэй БДУ. На вашу думку, ці захоўваецца ў нас рэацыйная прапярцыя паміж гуманітарнымі і прыродназнача-навуковымі дысцыплінамі?

Сёння больш актуальна змясціць акцэнты ў дыскусіі пра суадносіны гуманітарнага і прыродназнаўча-навуковага блокаў у бок абмеркавання зместу гэтых вучэбных прадметаў.

У пачатковай школе на вывучэнне сацыяльна-гуманітарных прадметаў адводзіцца каля 70% вучэбнага часу і 30% часу прывычаецца вывучэнню прыродназнаўча-матэматычных прадметаў. На II ступені агульнай сярэдняй адукацыі гэтыя суадносіны змяняюцца: сацыяльна-гуманітарныя дысцыпліны займаюць ужо 55% вучэбнага часу, а 45% — прыродназнаўча-матэматычныя. У старшых класах захоўваецца наступная прапярцыя — 45% і 55% адпаведна. Згодна з экспертнымі заключэннямі спецыялістаў Вышэйшай атэстацыйнай камііі, вучоных Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і настаўнікаў-практыкаў, змест вучэбных праграм па гэтых цыклах вучэбных прадметаў дазваляе рэалізаваць асноўныя адукацыйныя мэты і не патрабуе радыкальных змен.

З майго пункту гледжання, сёння больш актуальна акцэнт у дыскусіі пра суадносіны гадзін гуманітарнага і прыродназнаўча-навуковага блокаў змясціць у бок абмеркавання зместу гэтых вучэбных прадметаў. А звычайнае пераразмеркаванне колькасці гадзін у вучэбным плане не дазволіць ні атпымізаваць адукацыйны працэс, ні тым больш павысіць якасць адукацыі ў цэлым.

Расія, у адозненне ад Беларусі, ужо даўно далучылася да міжнародных праграм ацэньвання ведаў школьнікаў TIMSS і PISA. Сёння сваё месца ў сусветным рэйтынгу PISA ведаюць таксама Казахстан, Азербайджан, Малдова, Кыргызстан, краіны Балтыі, Магчыма, і нам трэба было б далучыцца да ўсёго свету? А можа, трэба стварць уласны інструментарый для ацэнкі якасці адукацыі ў рамках агульнай адукацыйнай прасторы?

Прынцып «дзе лепш пішучь дыктоўкі, там лепшая сіс-

тэма адукацыі» даўно састарэў. Сёння асабліва важнае значэнне мае ўменне старшакласнікаў працаваць з інфармацыяй у плане яе атрымання, правільнага ацэньвання, выкарыстання і далейшай перадачы. Ад гэтага напраму залежыць гатоўнасць нашых дзяцей жыць у сучасным свеце і арыентавацца ў патоках інфармацыі, якія штодня абрушваюцца на ўсіх нас. Значэнне мае не проста наўнясць тых ці іншых ведаў, а ўменне падлеткаў прымяняць свае веды на практыцы.

Як правіла, фарміраванне нацыянальных сістэм ацэнкі якасці адукацыі ўключае тры асноўныя віды ацэнчальных мерапрыемстваў: ацэньванне ў класе, дзяржаўнай экзамены і буйнамаштабныя даследаванні на ўзроўні ўсёй сістэмы адукацыі, вынікі якіх з’яўляюцца інфармацыйным падмуркам для прыняцця канкрэтных рашэнняў па павышэнні якасці адукацыі.

У Беларусі прымяняюцца ўсе тры віды ацэнчальных мерапрыемстваў. Рэспубліканскі маніторынг якасці агульнай сярэдняй адукацыі агульнай ацэньваецца кожны год па пяці кірунках: у прыватнасці, ацэньваюцца ўзровень навучанасці па прадметах, узровень стомленасці і працаздольнасці вучняў, узровень выхаванасці вучняў, якасць адукацыйных паслуг і ўзровень кампетэнтнасці педагагічных кадраў. Арганізацыйна-метадычнае суправаджэнне маніторынгавых даследаванняў забяспечваюць Нацыянальны інстытут адукацыі і Акадэмія паслядыпломнай адукацыі. А крытэрыі, паказчыкі і інструментарый для ацэнкі якасці агульнай сярэдняй адукацыі былі распрацаваны падчас навукова-даследчай работы, праведзенай у Нацыянальным інстытуте адукацыі. Па выніках маніторынгу распрацоўваюцца рэкамэндацыі па карэктаруцыі вучэбных праграм, вучэбных і метадычных дапаможнікаў, па ўдасканаленні ўмоў арганізацыі адукацыйнага працэсу, планаў і праграм падрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі педагагічных кадраў.

У 2012 годзе была створана Еўразійская Асацыяцыя ацэнкі якасці адукацыі, калектыўным членам якой з’яўляецца і Нацыянальны інстытут адукацыі. Адзін з кірункаў яе дзейнасці — правядзенне міждзяржаўных даследаванняў якасці адукацыі (на еўразійскай адукацыйнай прасторы). Для нас вельмі важна звярцаць гадзінкі ў сістэмах адукацыі, у першую чаргу, з нашымі суседзямі. Сёння ідзе пошук кірункаў даследаванняў, якія б былі цікавымі і актуальнымі для ўсіх краін СНД. Падыходы да распрацоўкі інструментарыя для правядзення гэтых даследаванняў плануецца абмеркаваць на канферэнцыі Еўразійскай Асацыяцыі ацэнкі якасці адукацыі, якая адбудзецца восенню 2013 года ў Мінску. Першай спробай

ажыццяўлення такіх даследаванняў можа стаць праект па ацэнцы інфармацыйна-камунікацыйнай кампетэнтнасці выпускнікоў 9-х класаў Рэспублікі Беларусь, які плануецца правесці сумесна з расійскім Нацыянальным фондам падрыхтоўкі кадраў пры падтрымцы Цэнтру міжнароднага супрацоўніцтва па развіцці адукацыі (CICED).

Нашы суседзі таксама думаюць над увядзеннем знешняй вынікавай атэстацыі пасля заканчэння базавай школы, каб ацэнку дасягненняў дзевяцікласнікаў рабілі не тыя ж настаўнікі, якія іх рыхтавалі....

Сапраўды, у Расійскай Федэрацыі з 2004 года ажыццяўляецца апрабаванне дзяржаўнай вынікавай атэстацыі выпускнікоў дзевяціх класаў у новай форме, якая прадугледжвае выкарыстанне механізмаў незалежнай ацэнкі ведаў шляхам стварэння тэрытарыяльных экзаменацыйных камііі. Варта падкрэсліць, што і зараз расійскім рэгіёнам даецца права выбару формы правядзення вынікавай атэстацыі выпускнікоў базавай школы, якая можа ажыццяўляцца як у традыцыйнай форме, так і ў форме незалежнай ацэнкі якасці.

У беларускай навукова-педагагічнай прасторы апошнім часам таксама досыць актыўна абмяркоўваюць, як выкарыстаць знешнія формы ацэнкі на ўзроўні сярэдняй адукацыі. Есць меркаванні, што экзаменацыйны выпускнікоў базавай школы павінны быць настайнікамі, якія навучалі дзяцей не адзін год, а знешнія экзаменатары, каб вынікі дзяржаўнай атэстацыі не залежалі ні ад настаўніка, ні ад кіраўніцтва школы, ні ад інтарсаў таго ці іншага рэгіёна. Больш за тое, зараз па дадзенай Міністэрства адукацыі ў Нацыянальным інстытуте адукацыі выконваецца навукова-даследчая работа, у рамках якой распрацоўваюцца мадэль і механізмы знешняй атэстацыі за базавую школу.

Больш як 80% рэспандэнтаў, якія прынялі ўдзел у анкетаванні, папярэдні прафадлогу для будучых педагагаў падтрымалі.

Але досвед не толькі Расіі, але і Казахстана, а таксама іншых дзяржаў-удзельніц СНД сведчыць пра тое, што ўсе новаўвядзеныя ў сферы агульнай сярэдняй адукацыі (асабліва тыя, што тычацца сутнасных пытанняў ацэнкі якасці адукацыі) павінны абірацца на вынікі шматгадовах даследаванняў, лакальных педагагічных эксперыментаў і ўводзіцца пазтапна, з абавязковым аналізам магчымых рызык і наступстваў.

Надаўно ў Расіі быў апулікаваны для грамадскага абмеркавання праект канцэпцыі і зместу прафесійнага стандарту педагага, галоўная мэта якога — узаконіць у лакальным дакуменце патрабаванні да якасці работы спецыяліста. А крыху раней агучваўся намер праводзіць для выпускнікоў педагагічных спецыяльнасцей дадатковы экзамен на прафесійную прыдатнасць і гатоўнасць пра-

Фота Марыяны БЕГУНКОВАЙ.

цаваць з дзецьмі і іх бацькамі. А як вы ацэньваеце падобныя спробы якаснага ўдасканалення кадравага складу?

Зараз у Беларусі праходзіць маніторынг правапрымяняльнай практыкі Кодэкса аб адукацыі. Члены нашай парламенцкай камііі таксама падключыліся да маніторынгу. Для гэтага мы праводзім серыю пашыраных пасяджэнняў са спецыялістамі розных узроўняў адукацыі, сустракаемся з дырэктарамі школ, прадстаўнікамі органаў кіравання адукацыі і радавымі педагагамі, праводзім анкетаванне. Адно з пытанняў у

анкеце было сфармулявана наступным чынам: «Ці лічыце вы неабходным замацаваць у Кодэксе аб адукацыі абавязковую гутарку з абітурыентамі педагагічных ВНУ з мэтай вызначэння іх прафесійнай прыдатнасці?» І больш як 80% рэспандэнтаў, якія прынялі ўдзел у анкетаванні, папярэдні прафадлогу для будучых педагагаў падтрымалі.

Мяне таксама зацікавіў праект правілаў размяшчэння і абнаўлення ў інтэрнце інфармацыі пра школу ці ВНУ, размяшчаны на сайце расійскага Міністэрства адукацыі і навукі. Па новых правілах, установы адукацыі будуць абавязаны размяшчаць на сваіх сайтах поўны спіс педагагаў з укараненнем узроўня іх адукацыі і кваліфікацыі. Акрамя таго, яны павінны інфармаваць абітурыентаў аб умовах правядзення ў інтэрнце, калі такі ўвогуле ёсць, пра наяўнасць бібліятэ-

кі, сталавай, спартыўнай залы. Вы не супраць пазычыць такую практыку, каб бацькі школьнікаў кіраваліся пры выбары месца для навучання сваіх дзіцяці не толькі «геаграфіяй», яе размяшчэння, а аб’ектыўныя мелі дакладную карціну рэальных умоў іх навучання і арганізацыі быту ў той ці іншай навучальнай установе?

Інфармацыйная адкрытасць устаноў адукацыі — падмурак для рэалізацыі прынцыпу дзяржаўна-грамадскага характару кіравання адукацыі. Сёння гэта настойлівае неабходнасць, патрабаванне часу. Бацькі, які ўсе сучасныя людзі, прывыклі атрымліваць інфармацыю ў інтэрнце. І інфармацыю пра тое, што адбываецца ў школе, ліцэі, ВНУ, дзе вучыцца іх дзіця, яны хочучь атрымліваюць аператыўна, прычым з першых рук.

У Расіі патрабаванне інфармацыйнай адкрытасці закладзена ў Закон «Аб адукацыі». У нашым Кодэксе такой нормы няма, аднак сайты устаноў адукацыі развіваюцца даволі дынамічна. Тым больш што пытанні эфектыўнасці сайтаў рэгулярна разглядаюцца на ўсіх узроўнях кіравання адукацыі. Сайт навучальнай устаноў сёння — гэта не толькі магчымасць стварэння і ўмацавання пазітыўнага іміджу устаноў адукацыі (хоць і гэта вельмі важна), але і адзін з інструментаў рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі ў сферы адукацыі. Палітыка адкрытасці спрыяе не толькі інфармаванню грамадскасці аб становішчы спраў ва ўстанове адукацыі, аб дасягненнях і поспехах яе навучанцаў і педагагаў, але і наладжванню даверу паміж школай і грамадскасцю.

Надзея НІКАЛАЕВА.

НАВІНЫ

ПАЛЕССЕ ПАД БЕЛЫМІ КРЫЛАМІ

Восьмы раз у Мазыры праходзіць міжнародны фестываль юных талентаў «Зямля пад белымі крыламі». Журні фестывалю ўзначальвае мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору імя Цітовіча, прафесар, народны артыст Рэспублікі Беларусь Міхал Дрынеўскі.

Юны склад калектыву «Палеская зорачка» з Мазыра.

Свята прыгажосці, маладосці, натхнёнага мастацтва стала галоўным культурным форумам мазырскай зямлі, доўгачаканай падзеяй для творчых калектываў і асобных выканаўцаў з многіх краін свету. Горад гасцінца сустраў сяброў, эстэтычнага музыкі з’ехаліся гоіцы з 12 краін — Румыніі, Расіі, Латвіі, Эстоніі, Украіны, Малдовы, Казахстана, Сербіі, Кыргызстана, Грузіі, Францыі і Беларусі. Сёлета ў дзіцячым форуме удзельнічае больш за 600 таленавітых дзяцей. Наша краіна прадставіла творчыя калектывы з усіх рэгіёнаў. Конкурсныя праграмы праходзяць у некалькіх намінацыях. Свой талент можам прадэманстраваць у народным, эстрадным сола-вакале, срод вакальных эстрадных і народных груп, а таксама ў харэаграфіі — па рэзонаўроставых катэгорыях.

Фестываль юных талентаў «Зямля пад белымі крыламі» арганізаваны ў 1998 годзе і праводзіцца з мэтай развіцця і прапагандаў беларускай нацыянальнай культуры, эстэтычнага выхавання дзяцей, шырокага далучэння іх да традыцый народнай мастацкай творчасці, умацавання і пашырэння міжнародных сувязяў, знаёмства з нацыянальнай культурай краін-удзельніц фестывалю, падтрымкі і развіцця адораных выканаўцаў.

Удзельнікі фестывалю выступаюць на пляцоўках у аграгарадках. Кіраўнікі творчых калектываў выказваюць свае думкі аб развіцці мастацтва на пасяджэнні «Круглага стала». Прайдзе мітынг-рэвіем, прысвечаны чарнобыльскай трагедыі... Дарэчы, гала-канцэрт удзельнікаў, уручэнне дыпламаў і ўшаноўленне пераможцаў запланаваны на 26 красавіка — 27-годдзе са дня чарнобыльскай трагедыі, якая сваім крылом дакранулася да прыпячкага Палесся.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАДЗЕІ

У АГРАГАРАДКАХ ВЫГАДНЫ БІЗНЕС

На Віцебшчыне ад бізнес-структур, якія дзейнічаюць у аграгарадках, толькі за першыя два месяцы ўжо было пералічана ў бюджэт у якасці плацяжоў і падаткаў больш за 27,8 мільярда рублёў. Па прыблізных падліках, бюджэт Прудзінскага краю ад гэтай катэгорыі плацельшчыкаў падаткаў папоўніўся на 1,5%.

На сёння больш як 2,5 тысячы суб’ектаў гаспадарання ажыццяўляюць дзейнасць у аграгарадках Віцебскай вобласці, у тым ліку больш за 1 тысяччу індывідуальных прадпрыемстваў.

Цікава, што найбольшыя сумы паступілі ад 11 прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць вытворчасць харчовых прадуктаў, уключаючы напой (11,3 мільярда рублёў, або 40,6% агульных паступленняў), і ад больш як 130 прадстаўнікоў бізнесу, занятых у сферы будаўніцтва (3,9 мільярда рублёў).

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ВЫЙШЛІ» 3-ПАД НАГЛЯДУ

АБМЯЖУЮЦЬ РУХ, КАБ РОТА ТРЭНІРАВАСЯ

У сувязі з правядзеннем трэніровак роты ганаровай варты 3 і 6 мая ў сталіцы чакаюцца часовыя абмежаванні руху транспартных сродкаў па праспекце Незалежнасці ад вуліцы Энгельса да вуліцы Казлова. Яны будуць дзейнічаць з 22 да 24 гадзін.

Як паведамілі ў дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс», у гэты час рух аўтобусаў маршрута №100, 115Э будзе арганізаваны па праспекце Незалежнасці, вуліцах Святлодар, Ульянаўскай, Першамайскай, 3.Бядулі, Казлова, праспекце Незалежнасці ў абодвух напрамках без выканання прыпынку на ўчастку, які часова змяніўся. Аўтобусы маршрута №18 пойдучы па вуліцы Захарова, Першамайскай, 3.Бядулі, Казлова, праспекце Машэрава ў абодвух напрамках з выкананнем на ўчастку прыпынку «Пр-т Незалежнасці» ў напрамку пасёлка Навіны і «Казлова» у напрамку ДС «Усходняя». Рух аўтобусаў маршрута №57 арганізуюцца па вуліцах Пулікава, Першамайскай, 3.Бядулі, Казлова, праспекце Машэрава, вуліцы Куйбышава ў абодвух напрамках. Спіняцца яны будуць на прыпынчальных пунктах «Пр-т Незалежнасці» ў напрамку вуліцы Нямігі, «Казлова» — у напрамку ДС «Усходняя». Аўтобусы прыгараднага маршрута №3003 ад АВ «Цэнтральны» пойдучы па вуліцах Бабурынскай, Ульянаўскай, Першамайскай, 3.Бядулі, Казлова, праспекце Незалежнасці і далей па маршруце, у зваротным напрамку — па праспекце Незалежнасці, вуліцах Казлова, 3.Бядулі, Першамайскай, Ульянаўскай, Святлодар, праспекце Незалежнасці і вуліцы Бабурынскай.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НА АРБІЦЕ НЕ ТОЛЬКІ «ЛЯВОНІХА»

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь выпусціла ў абарачэнне новы паштовы блок, на гэты раз — сумесна з Азербайджанам. І прысвечаны ён любімым народным танцам: беларускаму «Крыжачку» і азербайджанскаму «Тэрэкеме».

Мастак першай маркі Тамара Ставецкіч, другой — Хасай Мірзоёў.

Учора на сталічным паштамце адбылося спецыяльнае гашэнне на канверце «Першы дзень».

Валяціна ДОУНАР.

РАБОТНІКА АТРУЦІЛІСЯ ПАРАМІ ХІМІЧНАГА РЭЧЫВА?

Восем работнікаў адкрытага акцыянернага таварыства «БелАЗ» паступілі ў Жодзінскую цэнтральную раённую бальніцу з пярэдням дыягназам «хімічнае атручэнне парамі перхлорэтэлену».

— 26-гадовы апаратчык хімічкі ўчастка азелянення, добраўпарадкавання і гаспадарчага абслугоўвання правёў загрузку спецадзення ў машыны хімічнай чысці. Для мыцця выкарыстоўваецца перхлорэтэлен, які падаецца аўтаматычна з трох ёмістасцяў аб'ёмам 300 літраў, — паведамілі ў Мінскім абласным упраўленні МНС. — Каля 14 гадзін малады чалавек адчуў агульнае недамаганне і звярнуўся ў медпункт прадпрыемства. Пазней туды звярнуліся яшчэ шэсць чалавек. Іх даставілі ў гарадскую бальніцу, дзе пасля агляду іспітывалі ў рэанімацыйнае і пульманалагічнае аддзяленні. Стан работнікаў здавальняючы. Увечары ў бальніцу звярнулася яшчэ адна жанчына. З тым жа папярэднім дыягназам, што і ў астатніх работнікаў, яе таксама іспітывалі ў рэанімацыі. Для праверкі замазаву пару перхлорэтэлену ў памяшканні прыбылі работнікі Барысаўскага раённага падраздзялення МНС. Наяўнасці пару хімічных рэчываў і разліву не знойдзена. На месцы здарэння праце следчая група.

Сяргей РАСОЛЬКА.

І МАНДАРЫНЫ ТОЯЦЬ ПАГРОЗУ

Некаторыя нядобрасумленныя гандляры замежнай агароднінай і садавіны эканомяць на абавязковых праверках якасці прадукцыі. Гэтыя факты падчас праверак выявілі супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю Брэсцкай вобласці. Так, адно з таварыстваў з абмежаванай адказнасцю прадавала ў абласным цэнтры партыю з 8 відаў агародніны і садавіны. А абавязковы фітасанітарны кантроль прайшлі толькі два віды мандарынаў, лімоны і грэйпфруты. 52 тоны яблыкаў, ківі, апельсінаў, цыбулі прадаваліся з парушэннямі правілаў, гэта значыць, без дакументаў, якія засведчылі б якасць прадукцыі.

Такія ж парушэнні былі выяўлены і ў Баранавічах, дзе прадлі без кантролю сем тон памідораў. Такія паводзіны прадпрыемстваў недапушчальныя, гаворка ідзе пра здароўе грамадзян, адзначылі ў Камітэце дзяржаўнага кантролю і абяцалі, што будуць надаваць павышаную ўвагу пытанням якасці імпартных прадуктаў харчавання.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

МАХЛЯРСТВАМ ЗАРАБІЛІ 15 млн

І ПАТРАПІЛІ Ў ВЫШУК

Па падзэрні ў махлярствах у сталіцы затрыманы жыхар Гомеля. Яшчэ два яго землякі знаходзяцца ў вышук.

— У дзённы час каля крам хлопцы знаёміліся з асобамі, што зложывалі спіртныя напоі. Увайшоўшы ў довер да іх, прасілі аформіць на сябе крэдыт у салоне сотовай сувязі на набіццё мабільнага тэлефона або планшэта. Пры гэтым абяцалі, што кожны месяц будуць пагашаць крэдыт, а за аказаную паслугу давалі ўзнагароджанне 300 тысяч рублёў, — паведаміла прэс-сакратар Першамайскага РУУС г. Мінска Вольга Куцко. — Новыя знаёмыя хлопцы пасля нядоўгіх угадоваў пагаджаліся: з пашпартамі ішлі ў салон, афармлялі крэдыты і аддавалі тэхніку. Зламаныя паспелі здабыць такім чынам чатыры тэлефоны і два планшэты. Агульная сума шкоды складала каля 15 мільёнаў рублёў. Дарчы, тэхніка тут жа прадавалася праз інтэрнэт. Усё раскрылася, калі даверлівым мінчанам пачалі прыходзіць банкаўскія прэтэнзіі адносна невыканання імі абавязанасцей па дагаворы. Пацярпелыя пачалі звяртацца з заявамі ў міліцыю. Праваахоўнікі на здыманай кватэры ў Барысаўскім раёне затрымалі аднаго падзэронага і ўстанавілі асобы двух астатніх. Яны знаходзяцца ў вышук.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БАБРЫ-ШТУКАРЫ

Дамба на Дняпроўска-Бугскім канале ў Пінскім раёне цягнецца ад берагоў. Яна аддзяляе канал ад сельскагаспадарчых угоддзяў — за два кіламетры ад вёскі Дамашыцы. Хоць шырыня яе — 6 метраў, дамба не стала перашкодай для берагоў, якія збудавалі тут плаціны і запруды. У выніку пашкоджаннямі аказаліся 150 метраў дамбы. Давалася хутка ліквідаваць наступствы (умацоўваць дамбу, укладваць мяшкі з пяском), каб прапярэдыць падтапленне населеных пунктаў.

А праз дзень — другі падобнае здарэнне адбылося ў Столінскім раёне. Тут бабёр ледзьве не затопілі меліярацыйную сістэму «Ворані», рэканструкцыя якой вядзецца зараз. Ён зрабіў нару ў дамбе, якая аддзяляла палеткі мясцовага СВК ад падтопленнага ляснага масіву. Давалася тэрмінова прымаць меры.

Яна СВЕТАВА.

ФАНТАСТЫЧНЫ ЗАРОБАК, АЛЕ — НЕЗАКОННЫ

У Оршы заведзена крымінальная справа ў дачыненні да валютчыка, які ўсяго за пару месяцаў на абмене валют атрымаў прыбытак у памеры больш за 48,5 мільёна рублёў.

Такі фантастычны па беларускіх мерках заробак, зразумела, незаконны. «Вулічны банкір-мільянер», які ўстанавіў супрацоўнікі праваахоўных органаў, сістэматычна ажыццяўляў валютна-абменныя аперацыі, не маючы на гэта законнага права.

У ГОСЦІ — 3 25 МІЛЬЁНАМІ

У Віцебску 26-гадовая жанчына паскардзілася ў міліцыю на тое, што яна зайшла ў госці, а там у яе скралі 25 мільёнаў рублёў.

Высветлілася, што гасцявала дама ў кватэры беспрацоўнага, раней судзімага за крадзеж. Разам выпівалі. Супрацоўнікі раённага аддзела «Ахова» затрымалі гаспадарка кватэры і яго госця, таксама непрыяцельна і раней судзімага за крадзеж мясцовага жыхара 1979 года нараджэння. Адрэзам Следчага камітэта заведзена крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

Месца, дзе ты жывеш

ДАКРАНАННЕ ДА ГІСТОРЫІ

«Фэст экскурсавадаў-2013» пабіў усе рэкорды

У адным толькі Мінску бясплатна экскурсіі наведалі каля 2 тысяч чалавек.

Сёлета штогадовая акцыя «Фэст экскурсавадаў» праходзіла ў пяты раз і стала рэкорднай як па колькасці экскурсіі, так і па колькасці наведвальнікаў. Жыхары і госці сталіцы маглі выбраць з 57 прапанаваных маршрутаў. Сярод іх былі як ужо «класічныя» («Плошча Незалежнасці», «Дубрава Чапскага», «Мінск Татарскі»), так і новыя (экскурсія па месцах Станіслава Манюшкі з завяршальным міні-канцэртам ад гурта Doux Souvenir, «Светаліч»: дзяцінства мінскай фатаграфіі) — па адрасах фатамаістэрыя XIX—XX стагоддзяў, агляд архітэктуры мінскага «сталінскага амліру» і іншыя).

Сёлета фэст разгарнуўся не на жарт, прапанаваўшы ахвотным экскурсіі на любы густ: пешаходны, веласіпедны, тэматычны, інтэрактыўны, аглядны, храмавы, на замежных мовах... Упершыню была арганізавана нават экскурсія ў электрычцы па маршруце Мінск — Заслаўе. Спецыяльна былі распрацаваны тры экскурсіі для дзяцей: па бібліятэцы імя Астроўскага, па Траецкім прадмесці і Лошыцкім парку.

Вялікім крокам падчас фэсту стала правядзенне экскурсіі для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Прадстаўнік праекта «Дотык да Мінска» Людміла Скрадаль распавяла, што ў Беларусі практычна правядзення экскурсіі для людзей з абмежаванымі магчымасцямі няма, і таму распрацоўваць усё даводзіцца літаральна на ходу. Адною з такіх распрацовак сталі спецыяльна створаныя бар'еры з макетамі мінскіх будынкаў для невідзімых. Таксама ў фэсце ўпершыню змаглі ўзяць удзел інваліды на калесах, для якіх вялікай праблемай з'яўляецца адсутнасць безбар'ернага асяроддзя. «Пасля экскурсіі пасыпаліся водкуі, што мы вывелі першых інвалідаў на вуліцы і даказалі, што гэта магчыма», — падзялілася Людміла Скрадаль.

Самай жа масавай сёлета стала экскурсія па парку ваўноў, якую праводзіў Зміцер Скварчэўскі. Пазнаёміцца з сакральнай традыцыяй у камені прыйшоў больш за 160 ахвотных.

Да пятага «Фэсту экскурсавадаў» актыўна далучыліся і рогіны (гарады, мястэчкі і нават вёскі), дзе сёлета адбыліся 53 экскурсіі. У Гродне, Палачку, Брасце з'явіліся свае міні-аркатымы фэсту. Дарчы, менавіта Брэст правяў ініцыятыву велапрабегу з экскурсіі па фортах Брэсцкай крэпасці, у якой узялі ўдзел амаль 300 чалавек.

Экскурсію праводзіць Кузьма КОЗАК.

Галоўны каардынатар «Фэсту экскурсавадаў» Цімафей Акудовіч адзначыў, што ў гэтым годзе да экскурсіі па мікрараёнах актыўна далучыліся мясцовыя жыхары. Для некаторых такіх экскурсіі былі надрукаваны лістоўкі-анонсы, якія валанцёры расклеівалі на месцах. Такім чынам, фэст атрымаўся не толькі для абмежаванага ко-

Значнай падзей падчас фэсту стала правядзенне экскурсіі для людзей з абмежаванымі магчымасцямі.

ла людзей, але і для тых, хто не валодае шырокай інфармацыяй, але пабацьчы яе ў сваім раёне, зацікавіўся і прыйшоў. Бо адна з галоўных мэт «Фэсту экскурсавадаў» — паказаць людзям, што мясціны, у якіх яны жывуць і якія ведаюць, таксама могуць быць цікавымі і адметнымі. «У нас пачуўся што ёсць пэўныя праблемы з ахайва гістарычных помнікаў. І адна з прычын гэтага — тое, што самі людзі недацэннююць гэтыя помнікі. Бо ніхто не спрачаецца, што Мірскі замак — гэта

помнік. А вось што будынкi ў раёне Трактарнага завода маюць нейкую каштоўнасць, мала хто ведае. І нам вельмі важна, каб гэтае разуменне адрознілася», — падкрэсліў Цімафей.

Нягледзячы на тое, што арганізатары фэсту да сягнулі пастаўленай мэты, вынікі акцыі аказаліся нечаканымі нават для іх саміх. «Сёлета мы павялічылі не толькі колькасць экскурсіі, але і рэкламу. Чакалі, што будзе шмат людзей, і ўсім будзе зручна і камфортна. Але нашы чаканні крыху не спраўдзіліся: людзей прыйшло больш, чым мы думалі, таму экскурсіі былі масавымі. Я ўсё ж спадзяюся, што тыя, хто хацеў, змаглі пацэць цікаваю для сябе інфармацыю», — падзяліўся Цімафей Акудовіч.

Акцыя «Фэст экскурсавадаў» развіваецца з кожным годам, пастананна з'яўляюцца новыя маршруты і неардынарныя тэмы. За гэтыя пяць гадоў вырасла некалькі прафесійных экскурсавадаў, стартавай пляюкай для якіх стаў менавіта фэст. Кампанія не перастае пашырацца, а гэта значыць, што з кожным годам нас будуць чакаць усё новыя цікавыя звесткі з гісторыі такой роднай і такой незнаёмай Беларусі.

Дзіяна СЕРАДЗІЮК

Прымаем віншаванні!

«ВОГНЕННЫЯ ВЁСКИ» — ЛЕПШЫ ТВОРЧЫ ПРАЕКТ ГОДА

«Звязда» атрымала галоўную ўзнагароду IX Нацыянальнага конкурсу друкаваных сродкаў масавай інфармацыі «Залатая Ліцера» — гран-пры ў намінацыі «Лепшы творчы праект года рэспубліканскіх, абласных друкаваных СМІ, інфармацыйных агенцтваў» за праект «Вогненныя вёскі».

Акрамя таго, наша газета атрымала дыпломы конкурсу ў такіх намінацыях, як «Лепшыя матэрыялы грамадска-палітычнай тэматыкі», «Лепшыя матэрыялы з тэматыкі спорту і здаровага ладу жыцця», «Лепшыя матэрыялы культурнай і гісторыка-краязнаўчай тэматыкі». Фотакарэспандэнты «Звязды» Марына Бегункова і Анатоль Кляшчук узнагароджаны дыпломамі «Лепшы фотакарэспандэнт рэспубліканскіх, абласных друкаваных СМІ, інфармацыйных агенцтваў».

КУДЫ ПАЙШЛА ДАБАЎЛЕНАЯ ВАРТАСЦЬ?

Больш за 30 тон малака гомельскае ААТ «Малочныя прадукты» расійскай кампаніі шляхам наліваў у цыстэрны. У выніку дабаўленай вартасці ад прамысловай перапрацоўкі малака была атрымана не айчынным вытворцам, а... расійскім прадпрыемствам. Пры гэтым асобныя віды малочнай прадукцыі вытворчасці расійскай камерэцыйнай структуры рэалізуюваліся ў асартыменце ў гандлёвай сетцы Гомеля.

У Камітэце дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці адзначылі, што пры значных аб'ёмах рэалізацыі малака на экспарт вытворчыя магутнасці прадпрыемства «Малочныя прадукты» не былі загружаны ў поўным аб'ёме, а толькі ў сярэднім на 75%. Рэалізацыя пастэрызаванага малака ў цыстэрнах не дазволіла таварыству вырабляць малочныя прадукты, якія карыстаюцца попытам спажываўцаў, з больш высокай дабаўленай вартасцю і рэнтабельнасцю. Праведзены аналіз паказаў, што нават мінімальнае дадатковае перапрацоўка пастэрызаванага малака — фасаванне яго ў поліэтыленавыя пакеты — дазволіла б летас атрымаць таварыству дадатковую вырочку, эквівалентную \$3 млн ШВА.

Аналагічная сітуацыя і на іншых малакаперапрацоўчых прадпрыемствах вобласці (Рагачоўскі МКК, Мазырскае малочныя прадукты). Загружанасць вытворчых магутнасцяў па вытворчасці натуральна-малочнай прадукцыі ў агульным складзе ад 60% да 86%. Усяго такім чынам летас малакаперапрацоўчымі прадпрыемствамі вобласці было адгружана на экспарт 52,5 тыс. тон малака шляхам наліваў у цыстэрны.

Пасля ўмяшання Камітэта дзяржаўнага кантролю з сакавіка рэалізацыя малака на экспарт з нізкай дабаўленай вартасцю прыпынена. Акрамя таго, падчас праверкі прадпрыемства «Малочныя прадукты» былі выяўлены незразумелыя факты знікнення сыроваткі, атрыманай ад вытворчасці малочных прадуктаў. Асноўная частка гэтага прадукту адгружалася для скормлення жывёлы сельгасарганізацыям вобласці. Аднак некаторыя з іх фактаў атрымання сыроваткі не пацвердзілі. Усяго, такім чынам, у невядомым кірунку знікла амаль 7 тысяч тон сыроваткі, сабекошт якой складае каля 400 млн рублёў. Сітуацыя са знікненнем сыроваткі зоймуцца праваахоўныя органы.

Варта адзначыць, што акцыянернае таварыства «Малочныя прадукты» з 2010 года рэалізуе інвестыцыйны праект «Засваенне вытворчасці сухой малочнай сыроваткі на Палескім вытворчым участку ААТ «Малочныя прадукты» горада Хойнікі» за кошт крэдытных і бюджэтных сродкаў. Праект сёння так і не рэалізаваны — у адрозненне ад расійскіх кампаній, якія асвоілі вытворчасць сухой малочнай сыроваткі яшчэ ў 2005 годзе.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Асобы

Ілья Вяльджанаў: генерал, дыпламат, патрыёт...

Генерал-лейтэнант у адстаўцы Ілья Вяльджанаў Вяльджанаў жыве і працуе ў Мінску з 1984 года. У трынаццаці гады ўвайшоў у запас. У 1994 годзе прыняў пасаду пасла Туркменістана ў Рэспубліцы Беларусь. 12 гадоў змяняў ўзначальваю дыпламатычную місію Туркменістана ў Мінску. У 2007 годзе быў адпраўлены ў адстаўку. Кавалер 11 ордэнаў. Служыў ваенным саветнікам у В'етнаме і КНДР. Ганаровы акадэмік Сусветнай акадэміі комплекснай беспэкі, ганаровы прафесар БНТУ, старшыня мінскай гарадской арганізацыі Беларускага саюза афіцэраў, член Савета Ваенна-навуковага таварыства пры Цэнтральным Доме афіцэраў, член Бюро Мінскага гарадскога камітэта Камуністычнай партыі Беларусі — наш сённяшні суразмоўца.

— Ілья Вяльджанаў, раскажыце пра ваш няпросты, але вывераны жыццёвы шлях. Ведаю, многае вам давялося перажыць, пераадолець і ў выніку — перамагчы ўсе нягоды, цяжкасці і няшчасці...

— Так здарылася, у дзевяць гадоў разам з сястрой і братам я застаўся сіротай. Спачатку нас выхоўваў родны дзядзька, але, калі ён пайшоў на фронт, мы трапілі ў дзіцячы дом. Ужо юнаком пачаў працоўную дзейнасць, атрымаўшы спецыяльнасць слесара-аўтаматчыка і тэхніка-механіка па рамоне прамысловага абсталявання. Быццам бы жыццё паступова пачало наладжвацца, але буйны землетрус, які здарыўся ў 1948 годзе ў Ашхабадзе і забраў жыцці большай часткі жыхароў горада, стаў дадатковай праверкай на трываласць...

У 1954-м паступіў у Ташкенцкае ваеннае агульнавайскавое вучылішча. Быў адзіным, хто на ўступных экзаменах атрымаў за сачыненне на вольную тэму дзве выдатныя адзнакі. Камандзіры адзначалі мяне, дзякуючы чаму я двойчы атрымаў службу ваенна-размеркаванне ў Групу Савецкіх войскаў у Германіі (ГОВГ). Шматгадовае знаходжанне ў Берліне змянілася службай у расійскім горадзе Бузулуку, у Прыволжскай ваеннай акрузе. Пасля была вучоба ў Ваеннай акадэміі імя Фрунзе і Акадэміі Генеральнага штаба. Абедаў яны скончаны з чырвоным дыпломам.

Фота Яўгена ПІСЦЕЦКАГА.

Другі раз трапіў служыць у ГДР у 1975 годзе на пасаду камандзіра не самай паспяховай мотастралковай дывізіі. Шмат сіл давялося пакласці на падрыхтоўку гэтага злучэння да адказных вучэнняў і аглядаў. Паступова яна ўлілася ў калорыт лепшых у ГСВГ. З Германіі службовы абавязак паклікаў у Азербайджан і далей — у В'етнам і Карэйскую Народна-Дэмакратычную Рэспубліку. З замежнымі таварышамі па зборі складваўся паспяхова дыялог, які датычыўся не толькі ваеннай сферы. У 1991 годзе прэзідэнт КНДР Кім Ир Сен нават прасіў Генсека СССР Міхаіла Гарбачова прадоўжыць мне камандзіроўку. Просьба была чамусьці адхілена. Праслужыўшы амаль 38 гадоў, я звольніўся з Узброеных Сіл. З 1992 года стаў прадстаўляць Туркменістан у апарате СЧД, а з 1 ліпеня 1995-га заняў пасаду Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Туркменістана ў Беларусі, з 1998-га выконваў абавязкі дуаена.

— Дарчы, пасада дуаена падразумявае нейкія дадатковыя абавязальнасці?

— Гэта вельмі адказная пасада. Дуаен — асоба, якая заклікана аб'ядноўваць прадстаўнікоў дзяржаў, міжнародных арганізацый, устаноў і арганізацый, сяброўскія, узаемавыгадныя адносіны з краінай знаходжання. І ўсё яно думкі і справы павінны быць накіраваны на кансалідацыю намаганняў па дасягненні ўзаемаразумення.

— Нягледзячы на працяглы дыпламатычны праект ужо пасля развалу СССР, якая дапускае пазіўнае экзальтаванасць светлагляду, яго карэкціроўку, вы працягвае заставацца ў душы савецкім чалавекам, воінам і патрыётам...

— Мы, дзеці Вялікай Айчыннай вайны, нават знаходзячыся ў глыбокім тыле, былі гатовы ў любую хвіліну стаць на абарону нашай Радзімы — Савецкага Саюза. Такі патрыятызм, такая любоў да Айчыны і вера ў светлую будучыню фарміравалі ў нас, як кажуць, з малаком маці, у сем'ях, школах, навуковых установах сярэдняй і вышэйшай адукацыі. Мы раслі і развіваліся духоўна, вывучаючы цудоўныя літаратурныя творы, амбіракуючы лепшыя кінематаграфічныя стужкі, знаёмячыся з шэдэрамі айчыннага мастацтва. Хіба ж можна з гадамі адсыць ад усяго гэтага?

Я быў, і будзе і да канца жыцця застаўся грамадзянінам Вялікай Савецкай Дзяржавы, якая перамагла фашызм, дзякуючы якой распалася «непахісная» каланіяльная сістэма рабавання народаў, якая дзясцягоддзямі гарантвала Мір на нашай планеце. Выступаючы перад моладдзю на розных мерапрыемствах, не стамляюся паўтараць: дзеля забеспячэння шчаслівай будучыні нашай Беларусі — ганарыцца гераічным мінулым вашых слаўных продкаў. Будзьце гатовы да абароны родных рубяжоў. Усе вашы думкі і дзеянні павінны быць накіраваны на павышэнне ўроўню дабрабыту не чужога, а свайго народа. Не паддавайцеся на правакцыі антыдзяржаўнай прапаганды «пятай калоніі».

— Якую ролю, па-вашаму, у выхаваўчым працэсе нашай моладзі павінны адыгрываць прадстаўнікі дзеючага афіцэрскага корпуса і ваенныя прафесіяналы ў адстаўцы або запасе?

— Самую актыўную ролю. У цяперашні няпросты час неабходна аб'яднаць намаганні ўсіх беларускіх патрыётаў у працы з моладдзю. І ў

авангардзе гэтага руху, на мой погляд, наважна знаходзіцца афіцэрска склад не толькі запасу або ў адстаўцы, але і дзеючыя ваенныя прафесіяналы з дзяржаўным мысленнем і сталымі прынцыпамі жыцця.

Разбуральнікі СССР у свой час рабілі стаўку на неарэспэктнае яшчэ с'явдомасць савецкай моладзі, укарняючы ў яе хлуслівы пасыл карысталябства, нізкапаклонства перад захадным ладам жыцця і пагарды да ўсяго «саўкавога». Яшчэ ў час вучобы ў Ваеннай акадэміі Генеральнага штаба мне на вочы трапіў распрацаваны за акіянам дакумент на гэтую тэму. У ім былі выкладзены асноўныя тэзісы развалу Савецкага Саюза пры галоўнай ролі так званых маладых апазіцыянераў. І вось на вопыце разбурэння вялікай дзяржавы давялося на свае вочы пераканацца ў празорлівасці захадных стратэгаў-разбуральнікаў: шкада, але іх планы ажыццявіліся.

Тое ж самае сёння прыгатавалі і для Беларусі. Даць адпор падобным планам — святы наш агульны абавязак.

— І апошняе, магчыма ў чымсьці палітызаванае пытанне: вы з'яўляецеся членам Камуністычнай партыі Беларусі, пастананна прыводзіце ў якасці прыкладу вопыт развіцця Савецкага Саюза. Але некаторыя сёння лічаць СССР параджаннем эпохі сталінізму, з усімі ўласцівымі таму перыяду недахопамі — такімі, як талітарызм, адсутнасць грамадзянскай свабоды, ГУЛАГамі да ваіны і заграджальнымі атрадамі ў час яе. А якое ваша стаўленне да Сталіна?

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 17 мая 2013 года ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МПОВТ»

Table with 4 columns: №, Наименование, характеристики имущества, входящего в состав предмета торгов, сведения об обременениях, Местонахождение предмета торгов, Начальная цена предмета торгов без НДС, бел. руб., Размер задатка, бел. руб.

Продавец имущества – ОАО «МПОВТ», ул. Кульман, д. 1, 220013, г. Минск.

Организатор торгов – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «МПОВТ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов – задаток вносится для каждого из предметов торгов), заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также предоставившие организатору торгов в установленный срок следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию документа, подтверждающего внесение задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Наивысшая цена фиксируется в протоколе о результатах аукциона и не включает НДС. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Торги проводятся 17 мая 2013 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 25.04.2013 по 15.05.2013 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327 48 36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017) 209 82 80 (ОАО «МПОВТ»).

вителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Наивысшая цена фиксируется в протоколе о результатах аукциона и не включает НДС. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Торги проводятся 17 мая 2013 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 25.04.2013 по 15.05.2013 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327 48 36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017) 209 82 80 (ОАО «МПОВТ»).

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже земельных участков для индивидуального жилищного строительства. Продавец – Раковский сельский исполнительный комитет Воложинского района Минской области.

ОАО «Технолит Полоцк» извещает акционеров о проведении 07 мая 2013 г. в 14.00 ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (актовый зал ОАО «Технолит Полоцк»).

Повестка дня внеочередного общего собрания акционеров:

- 1. О реорганизации ОАО «Технолит Полоцк» путем присоединения к нему ОАО «Полоцкий завод Проммашстрой».
2. Об утверждении цены выкупа акций ОАО «Технолит Полоцк» по требованию его акционеров.
3. Об утверждении договора о присоединении ОАО «Полоцкий завод Проммашстрой» к ОАО «Технолит Полоцк».

С материалами по вопросам повестки дня собрания акционеров могут ознакомиться по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (кабинет председателя НС) в рабочие дни (понедельник – пятница), начиная с 29 апреля 2013 г. с 9.00 до 16.00.

Регистрация участников собрания будет производиться с 12.45 до 13.45 в день и по месту проведения собрания на основании: акционер – паспорт; представитель – паспорт и доверенность, оформленная в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 30 августа 2006 г. № 1093 «Об утверждении Инструкции о порядке регистрации доверенностей, предусматривающих передачу прав, удостоверенных акциями».

Список акционеров Общества, имеющих право на участие в собрании, составлен на основании данных реестра акционеров по состоянию на 26 апреля 2013 г.

Наблюдательный совет ОАО «Технолит Полоцк» УНП 300083521

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА.

Аукцион состоится 28.05.2013 г. в 10.30 по адресу: 220039, г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3, кабинет №217.

Организатором аукциона является РУП «Белпочта», находящегося по адресу: г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3.

На аукционе предоставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества.

Лот №1. Помещение на 2 этаже площадью 43,3 кв.м, расположенное по адресу: Минская область, г. Молодечно, ул. Притыцкого, 18, в удовлетворительном состоянии, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 930 950 рублей, размер задатка – 93 095 рублей, целевое использование – размещение офиса, складского помещения, осуществление торговли, оказание услуг, производственных целей (за исключением вредных производств). Коэффициент от 0,5 до 3 установлен 3.

Лот №2. Помещения на 1 этаже площадью 79,2 (39,8; 19,1; 20,3) кв.м, расположенные по адресу: Минская область, г. Молодечно, пер. Черняховского, 18, в удовлетворительном состоянии, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 1 702 800 рублей, размер задатка – 170 280 рублей, целевое использование – размещение офиса, складских помещений, осуществление розничной торговли, оказание услуг, организации производства (кроме вредных производств). Коэффициент от 0,5 до 3 установлен 1,0.

Лот №3. Помещение на 1 этаже площадью 280,6 кв.м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Стебенева Ф.А., д.10, в хорошем состоянии, срок аренды – 5 лет, начальная цена 6 032 900 рублей, размер задатка – 603 290 рублей, целевое использование – размещение складских помещений, осуществления торговли, оказания услуг, организации производства (кроме вредных производств). Коэффициент от 0,5 до 3 установлен 2,5.

Лот №4. Помещение на 2 этаже площадью 17,1 кв.м, расположенное по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. III Интернационала, д. 186, в хорошем состоянии, срок аренды 5 лет, начальная цена продажи – 367 650 рублей, размер задатка – 36 765 рублей, целевое использование – размещение офиса, складского помещения, осуществление торговли, оказание услуг, организации производства (кроме вредных производств). Коэффициент от 0,5 до 3 установлен 2,5.

Документы на участие в аукционе принимаются с 26.04.13 г. по 24.05.13 г. в рабочее время (с 10.00 до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3, кабинет 103. Документы, поданные после 16.00 24.05.13 г. не рассматриваются.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. №1049.

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:

- перечисляет задаток на субсчет 3012205780018 в Минском отделении БелАЛБ, код 942, УНП 101120215, Минский филиал РУП «Белпочта»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

- физическое лицо предъявляет документ, удостоверяющий личность;
- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации;
- юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию, нерезидент – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения.

Предоставить физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов представляются без нотариального засвидетельствования.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на субсчет арендодателя сумму, за которую подан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изгнанием и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под роспись.

Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Телефон для справок: (8 017) 213 28 18, факс (8 017) 207 75 67.

Страховая организация Закрытое акционерное страховое общество «КЕНТАВР»

Table with 2 columns: Вид экономической деятельности, Единица измерения, Адрес

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 года

Table with 4 columns: АКТИВЫ, Код строки, на 1 января 2013 года, на 31 декабря 2011 года

Table with 4 columns: Пассивы, Код строки, на 1 января 2013 года, на 31 декабря 2011 года

IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА

Table with 4 columns: Долгосрочные обязательства по лизинговому, Отложенные налоговые обязательства, Доходы будущих периодов, Резервы предстоящих платежей, Прочие долгосрочные обязательства

Руководитель С.А. Прохорчик, Главный бухгалтер Т.В. Толкачева, «26-февраля 2013 г.

Отчет подтверждаю: Аудиторская организация: Общество с ограниченной ответственностью «Аудит и управление», зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 05.03.2002 г. №284 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190330288.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2012 года

Table with 4 columns: Наименование показателей, Код строки, за январь-декабрь 2012 года, за январь-декабрь 2011 года

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской (финансовой) отчетности г. Минск 26 февраля 2013 г.

Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для вынесения аудиторского мнения. По нашему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность ЗАСО «КЕНТАВР», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАСО «КЕНТАВР» на 1 января 2013 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2012 г., при этом совершенные ЗАСО «КЕНТАВР» финансовые (хозяйственные) операции соответствуют законодательству.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Table with 2 columns: Наименование, Характеристика

Аукцион состоится 31 мая 2013 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица, индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатор аукциона предоставляет:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Принимая заявление на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30

Последний день приема заявлений – 30 мая 2013 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 41 98 32, 41 98 34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

«Страховой Партнер»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 года

Table with 4 columns: Активы, Код строки, на 31 декабря 2012 года, на 31 декабря 2011 года

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2012 года

Table with 4 columns: Наименование показателей, Код строки, за январь-декабрь 2012 года, за январь-декабрь 2011 года

Аудиторское заключение по бухгалтерской (финансовой) отчетности ООО «Страховой Партнер» за период с 01.01.2012 по 31.12.2012

По моему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность ООО «Страховой Партнер», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ООО «Страховой Партнер» на 01.01.2013 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2012 г., при этом совершенные ООО «Страховой Партнер» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.

УНП 806000311 Дешко Л.К. Аудиторское заключение получено: 13.02.2013 г. Гробан Елена Францевна

ПРАВИЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЕКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «ПАДПІШЫСЯ НА «ЗВЯЗДУ»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ
1. Рэкламная гульня пад назвай «Падпішыся на «Звязду» (далей – Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі Правиламі ў тэрмін з 30 красавіка па 30 верасня 2013 года ўключна з мэтай стымулявання росту падліскі на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года.

2. Арганізатар Гульні – рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (далей – Установа), месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, УНП 100155376.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ
3. Прызавы фонд рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» сфарміраваны за кошт маёмасці арганізатара гульні – рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць (шт.)	Цана за шт. з ПДВ (руб.)	Усяго з ПДВ (руб.)
1.	Лічбавы цюнар ВВК STB 115 (Пасія)	10	357 050,4	3 570 504
2.	Халадзільнік «АТЛАНТ» МХМ-2808-9026177000007 (Беларусь) 130286-030-ПА0229720, 44RB/20	1	2 340 000	2 340 000

Усяго прызавы фонд рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» складае 5 910 504 (Пяць мільянаў дзевяцісот дзясцят тысяч пяцьсот чатыры) беларускіх рублі.

III. УМОВЫ УДЗЕЛУ У ГУЛЬНІ
4. Рэкламная гульня «Падпішыся на «Звязду» праводзіцца з мэтай стымулявання росту падліскі на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года.

5. Удзельнікам Гульні можна быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які аформіў і апаўваў падліску на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года.

6. Падставай для ўдзелу ў Гульні з’яўляецца дасланая падлісчыкам на адрас Установы ў перыяд падліснай кампаніі на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года выразаная з газеты і запаяная картка ўдзельніка – падлісчыка «Звязды», якая друкуецца ў газеце «Звязда» да двух разоў на тыдзень у перыяд з 30 красавіка па 5 ліпеня 2013 года.

7. Адно падлісчык можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падлісчык, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключнаецца з Гульні.

8. Карткі ўдзельніка, наклееныя на паперу ці плёнку, адсеракаліраваныя або якія паступілі ва Установу пасля 10 ліпеня 2013 года па паштовым штэмпелі атрымання, да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.

IV. СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННІ ГУЛЬНІ
9. Для правядзення Гульні Установа стварае камісію па правядзенні рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» (далей – Камісія) у наступным складзе:

Крчава Наталля Ільінічна – намеснік дырэктара рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» – старшыня Камісіі;

Члены Камісіі:
Чычко Аксана Мікалаеўна – начальнік упраўлення распаўсюджвання друкаваных СМІ РУП «Белпошта»;

Міхайлічэнка Алена Віктараўна – загадчык аддзела падліскі і перспектывных праектаў рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Доўнар Валянціна Аркадзьеўна – рэдактар аддзела рэдакцыйнай газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Дзевойна Алена Уладзіміраўна – загадчык аддзела кадравай і юрыдычнай работы рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда».

10. Камісія кіруецца ў сваёй дзейнасці рэгламентам (раздзел V гэтых Правілаў).

11. Асобы, якія ўваходзяць у склад Камісіі, не могуць быць удзельнікамі гэтай Гульні.

V. РЭГЛАМЕНТ РАБОТЫ КАМІСІІ
12. Камісія ажыццяўляе кантроль за захаваннем правілаў правядзення рэкламнай гульні, вызначае пераможцаў Гульні, якія выйгралі прызы, разглядае скаргі і спрэчныя пытанні, якія ўзнікаюць падчас правядзення Гульні.

13. Пасяджэнні Камісіі прыядзе старшыня. Пасяджэнні Камісіі з’яўляюцца правамоцнымі пры наяўнасці большасці членаў з яе зарэгістраванага складу.

14. Члены Камісіі абавязаны: прымаць удзел у пасяджэннях Камісіі, забяспечваць падчас Гульні адпаведнасць парадку яе правядзення гэтым Правилам, вызначаць пераможцаў Гульні, якія выйгралі прызы, прымаць удзел у разглядае скаргаў (пры іх наяўнасці) удзельнікаў, падпісаць прадакцыю пасяджэнняў Камісіі.

15. На пасяджэнне Камісіі ў якасці назіральніка без права галасавання могуць запрашацца ўдзельнікі Гульні, прадстаўнікі незалежных арганізацый.

16. Усе рашэнні Камісіія прымаюцца шляхам адкрытага галасавання простаі большасцю галасоў старшыні і членаў Камісіі, якія прысутнічалі на пасяджэнні. У выпадку роўнасці галасоў «за» і «супраць» галас старшыні Камісіі з’яўляецца вырашальным.

17. Рашэнні Камісіі афармляюцца пратаколам, які падпісваецца ўсімі прысутнымі на пасяджэнні членамі Камісіі.

VI. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗОЎ
18. Розыгрыш прызоў ажыццяўляецца на пасяджэнні Камісіі 12 ліпеня 2012 года а 12 гадзіне ў памяшканні Установы па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

19. Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў змяшчаюцца ў прасторную скрыню і старанна перамяшваюцца.

20. Спачатку для ўдзельнікаў Гульні разыгрываецца суперпрыз – халадзільнік, а затым сярэд астатніх удзельнікаў – цюнары.

21. Пераможцам Гульні, які выйграў прыз, лічыцца ўдзельнік, чыё прозвішча напісана на дасланай ім картцы ўдзельніка, якую пры розыгрышы кожнага асобнага прыза выцягне выпадковым

чынам са скрыні хто-небудзь з запрошаных удзельнікаў Гульні або прадстаўнікоў незалежных арганізацый. На кожнай такой картцы ўдзельніка надпісваецца выйграны прыз і распісваюцца члены Камісіі.

22. Вынікі розыгрышу прызоў афармляюцца пратаколам і публікуюцца па 27 ліпеня 2013 года ўключна ў газеце «Звязда».

Установа ў тэрмін па 27 ліпеня 2013 года дасылае пераможцам паведамленне аб выйграным прызе заказным пісьмом з указаннем тэрміну яго атрымання.

VII. МЕСЦА, ПАРАДАК І ТЭРМІН ВЫДАЧЫ ПРЫЗОЎ
23. Умовы выдачы прызоў з’яўляцца прад’яўленне пераможцам пашпарта або документа, які пацвярджае асобу, і арыгінала абанемента або квітанцыі аб падлісцы на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года.

Пры з’яўненні па атрыманне прыза прадстаўніка пераможца ён павінен прад’явіць даверанасць на атрыманне прыза, пашпарт і арыгінал абанемента або квітанцыі аб падлісцы на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года.

24. Адсутнасць у пераможца, які выйграў прыз, абанемента або квітанцыі аб падлісцы на газету «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2013 года з’яўляецца падставай для адмовы ў выдачы яму прыза ў сувязі з тым, што ён не адпавядае патрабаванням, якія прад’яўляюцца да ўдзельніка Гульні пунктам 5 гэтых Правілаў.

25. Прызы выдаюцца пераможцам у тэрмін па 30 верасня 2013 года ў памяшканні Установы па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, з 9:00 да 13:00 і з 14:00 да 17:00, за выключэннем выхадных і святочных дзён. Расходы, звязаныя з прыездам пераможцаў па атрыманне прыза, Установа не аплатае.

26. Выплата грашовага эквіваленту кошту рэчавага прыза або замена яго на іншы прыз не дапускаецца.

27. Пасля 30 верасня 2013 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі ўдзельнікаў не прымаюцца.

VIII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ
29. Пераможцы Гульні нясуць адказнасць за прадстаўленне падатковай справаздачнасці і за выплату ўсіх падаткаў, якія прадугледжаны дзейным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сувязі з атрыманнем прызоў.

30. Пераможцы Гульні і іх сваякі згаджаюцца з тым, што іх імёны, фотаздымкі, лісты і інтэр’ю могуць быць выкарыстаны Установай у любых рэкламных і/або інфармацыйных матэрыялах, звязаных з Гульняй. Яны таксама згаджаюцца даваць інтэр’ю і здымкаў для рэкламных матэрыялаў у сувязі з Гульняй без выплаты якога-небудзь дадатковага ўзнагароджання. Усе правы на такія публікацыі належаць Установе.

31. Правілы правядзення рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» да пачатку рэкламнай гульні апублікуюцца сумесна з рэквізітамі іх дзяржаўнай рэгістрацыі ў газеце «Звязда».

32. Даведакі, якія датычацца гэтай Гульні, можна атрымаць па тэлефоне (017) 287 19 68.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі рэкламнай гульні № 2139 ад 25.03.2013 г., выдадзена Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь.

ЗНАЙСЦІ САБЕ НОВЫ ЗАНЯТАК

Чачэрск — адзін з невялічкіх райцэнтраў Гомельшчыны. Да таго ж і яго не абышла 27 гадоў таму чарнобыльская бяда. Колькасць насельніцтва ў раёне з 30 тысяч у 1986 годзе панамылася да 15 тысяч. Зразумела, гэта адмоўна адбілася і на развіцці аграрна-прамысловага комплексу ўсёго раёна, дзе больш за 12 тысяч га была выведзена з севазвароту. І усё ж новае пакаленне, якое за гэты час і вырасла, і пасталела, не лічыць неабходным пакідаць маленькі прыгожы гарадок на поўначы Гомельшчыны. Хаця і няма тут горадаўтаральных гігантаў індустрыі.

Вучанцы СШ №1 Чачэрска шыюць бялізну.

Узровень беспрацоўя, калі меркаваць па афіцыйных лічбах, зусім невялікі — 1%. Або толькі 60 беспрацоўца на ўсёцэ тысяч эканамічна актыўнага насельніцтва. Пры гэтым колькасць вакансій, што прапануюцца мясцовыя прадпрыемствы, больш чым удвая перавышае колькасць афіцыйна працуючых. Як кажуць у мясцовым упраўленні па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, знайсці сабе новы занятак пры жаданні можна менш чым за месяц. Асабліва пасля таго, як у горадзе стварыла свой філіял сталічная прадпрыемства «Сцяцкевіч-спецдзэнне». Тут знайсці працу больш за 80 чалавек. З таго часу прафесія швачкі стала, бадай, самай запатрабаванай у горадзе. Дырэктар філіяла Алясей Секуноў гаворыць, што да іх з просьбай аб працаўладкаванні прыходзяць нават зубныя тэхнікі. Бо заробак нядрэнны.

— Перакваліфікаваць гатовы і кухары, і кандытары, і прадаўцы... Зараз мы заключылі дагавор з прафгэтухвучылішчам аб падрыхтоўцы швачак. Практыку яны будуць праходзіць на нашым прадпрыемстве. Падрыхтоў — і, спадзяёмся, будзем забяспечаны кадрамі. Бо ў нашы планы ўваходзіць пашырэнне вытворчасці, а значыць, і павелічэнне колькасці працуючых.

Традыцыйна ў раёне самая запатрабаваная — рабочыя прафесіі. Зараз адкрыта 140 вакансій. Сельгаспрадпрыемствы, дзе пабудаваны новыя сучасныя комплексы, чакаюць не толькі рабочых нахтал механізатараў, кіроўцаў, будаўнікоў, але і спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй: аграрнаму, ветураччу, заатэхніку... Многія жыхары райцэнтра сёння не грэбуюць ездзіць на працу з горада ў вёску. Усе гаспадаркі знаходзяцца побач, і таму няма неабходнасці ў пераездзе туды на пастаяннае месца жыхарства. Тым больш што аўтобус лудзей па графіку на работу завозіць і прывозіць, адзначае намеснік начальніка раённага ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Валянціна Камісарова:

— Заробак у сельскай гаспадарцы зусім нядрэнны. Для спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй — да 5 мільянаў. Плюс жылё даюць і прадукты харчавання штомесці. Таксама са сродкаў фонду сацыяльнай абароны выдаюцца грошы, каб падрыхтаваць спецыялістаў на перспектыву. Другаснай занятасцю забяспечваем падлеткаў разам з установамі адукацыі. Як правіла, імкнёмся заняць дзеці з сям’яў, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы.

Прафілактыка беспрацоўя, напрыклад, некалькі год запар займаюцца ў сярэдняй школе №1 г. Чачэрска. Яе дырэктар Ганна Смалярова расказвае, што падчас зямовых канікул дзяцей таксама займалі.

— У нас было два праекты. Адзін — па грамадскіх работах, другі — па другойнай занятасці. Летам мы таксама плануем ажыццявіць аналагічныя праекты. У першую чаргу задзейнічаны дзеці ад 14 да 16 гадоў, якія знаходзяцца на розных відах уліку. Для нас самае галоўнае — што гэтых дзяцей мы бачым штодзень. У нас ёсць швейныя машыны і спецыяліст, які можа ўсё растлумачыць. Дзяцінцы адначасова атрымліваюць кваліфікацыю і ў той жа час з карысцю заняты. Яны займаюцца пашывам пасцельнай бялізны. Плануем асвоіць пашыв спецдзэнна. Цэнтр занятасці аплачвае і работу дзяцей, і закупку матэрыялаў. 200 тысяч рублёў школьнай зарабляе за 14 дзён. Дзеці рады, асабліва калі першы раз атрымліваюць заробак.

Валянціна Камісарова кажа, што, акрамя шыцця бялізны, у іншых установах адукацыі стварылі гадавальнікі па вырошчванні гародніны і ягад. У Залескай школе дзеці такім чынам задзейнічаны на працягу ўсяго лета. На а дзень забеспячэння часовай занятасці працуючых грамадзян арганізаваны аплачваемыя грамадскія работы. Так што пры жаданні і ў невялікім населеным пункце можна і працу знайсці, і грошы зарабіць.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

Чачэрск.

ПРАЦОЎНЫ СЕМЕСТР — НА СТАРТ! У Віцебску на плошчы Перамогі адбудзецца цырымонія адкрыцця 3-га моладзевага працоўнага семестра.

— Цырымонія традыцыйна мае сімвалічны характар і збірае прадстаўнікоў усіх прафесійна-тэхнічных, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навуковых устаноў Віцебска, — паведамілі ў абласным камітэце БРСМ. — Падчас акцыі, якая адбудзецца 2 мая, зводным атрадам устаноў адукацыі будуць утвараны сімвалічныя пуцёўкі. Таксама ўсе ахвотныя з першых вуснаў атрымаюць падрабязную кансультацыю аб працаўладкаванні ў летні перыяд. І тут жа на плошчы можна будзе пакаціць заяўку, запобяжыць анкету.

Падчас семестра моладзі прапануюцца паправацца будаўнікамі, выхавальцамі ў летніках, праваднікамі ў цыгніках міжнародных зносін. Прычым некаторыя юнакі і дзяўчаты, аказваецца, зарабляюць столькі, што за гэтыя грошы можна год вучыцца на платным аддзяленні ВНУ. Як адзначылі ў аб’яме, гэта не прыгожы міф, а рэальнасць.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

МИНСКИЙ РАЙСПОЛКОМ
ОТКАЗЫВАЕТСЯ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность 3 мая 2013 года в отношении следующего земельного участка:

1) Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома площадью 0,0475 га, Минский район, Ждановичский с/с, д. Тарасово, ул. Пионерская, участок № 1, кадастровый номер земельного участка 623681709601001973 (Лот 1).

УНП 60052317

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным № 250/С-35403, общей площадью 1029,1 м.кв. Наименование — здание производственного цеха, назначение — здание специализированное для производства текстильных, швейных и кожаных изделий, в том числе составные части и принадлежности: подал, две пристройки, мощение (асфальтобетон). Покрытие из мелкоступной плитки общей площадью 754 м.кв. Ограждение кирпичное с металлическим заполнением (103,3 м*2,5 м) общей стоимостью 794 932 000 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	ООО «МирРесурс» (УНП 391151460)
Наличие обременений	Ипотека ЗАО «МТ Банк»
Местонахождение (адрес) имущества	Полоцкий р-н, г.п. Ветрино, ул. Ленина, 78
Место (адрес), дата и время проведения торгов	22.05.2013 в 12.00 г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 320
Справочная информация об организаторе торгов	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 320, http://court.by/vitebsk/ Судебный исполнитель Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс: (80212) 491349, (8029) 6635324, старший судебный исполнитель Зуев Михаил Евгеньевич, тел.: (80212) 491340, (8044) 7349300
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в 200 филиале ОАО «АБС Беларусбанк», г. Витебск, код БЗС, УНН 300007670, не позднее 11.30 22.05.2013 г. Минимальная величина первого шага — 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 41 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затора на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте БХС http://court.by/vitebsk/divestiture/ , http://court.by/sales/ .

УЗДЕНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 15 мая 2013 года по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 309 (3-й этаж) в 10.00 ПРОВОДИТ АУКЦИОН по продаже в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов.

На аукционные торги по продаже в частную собственность земельных участков выставляются следующие участки с начальной ценой:

№ лота	Продавец	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (бел. руб.)	Расходы по подготовке (кроме расходов на публикацию извещения) (бел. руб.)
Лот № 1	агрогородок Озеро Озерский с/Совет	ул. Васильковская, уч. № 11	0,1500	625682508601000753	60 000 000	1 114 580
Лот № 2	Дещенский с/Совет	д. Володьки, ул. Окружная, уч. № 1	0,1516	625680202201000133	40 000 000	2 838 290
Лот № 3	Дещенский с/Совет	д. Володьки, ул. Окружная, уч. № 3	0,1585	625680202201000135	40 000 000	2 616 070
Лот № 4	Дещенский с/Совет	д. Володьки, ул. Окружная, уч. № 5	0,1553	625680202201000137	40 000 000	2 832 650

Целевое назначение участков — для строительства и обслуживания жилого дома.
К участкам имеется возможность подключения к электрооборудованию, газоснабжению и водоснабжению.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется путем безналичных расчетов платежным поручением (квитанцией) на счет 3602631002503 финансового отдела Узденского райисполкома в ЦБУ №625 филиала №500 Минского управления ОАО «АБС Беларусбанк», г. Узда, МФО 153001601, УНП 600203994, код платежа по продаже земельных участков в частную собственность **04901**. Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Заявления на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, второй этаж, кабинет 210, с 8.00 до 17.00 по рабочим дням с 26 апреля по 7 мая 2013 года включительно.
Заклоницательная регистрация — с 8.30 до 9.55 в день проведения аукциона.
Участники аукциона должны представить следующие документы:
• заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;
• заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка.
При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предприниматели и юридических лиц представляют документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится по каждому лоту при наличии не менее двух участников.
Оплата победителем за предмет аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.
Победителю за предмет аукциона необходимо произвести возмещение фактических расходов по организации и проведению аукциона и подготовке документации для его проведения.
Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе, путем выезда к месту нахождения этих участков.
Более подробная информация об аукционах, условиях участия размещена на официальном сайте Узденского районного исполнительного комитета: www.uzda.minsk-region.by, либо по телефонам (801718) 65404, 54705, 56042.

БЕЛВНШЕСТРАХ BELVNESHSTRAKH
Унитарное страховое предприятие «Белвншестрах»
Открытого акционерного общества «Белвншестрах»
E-mail: info@bvs.by, www.bvs.by, тел.: 209 24 16, факс: 209 25 65

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 г.

АКТИВЫ	Код строки	на 1 января 2013 г.		на 31 декабря 2012 г.	
		3	4	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Основные средства	110	14 780 648	710 161		
Нематериальные активы	120	89	181		
Доходные вложения в материальные активы	130				
Краткосрочные финансовые вложения	131				
Предметы финансовой аренды (лизинга)	132				
Прочие доходные вложения в материальные активы	133				
Вложения в долгосрочные активы	140				
Долгосрочные финансовые вложения	150				
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	30 852	30 060		
Отложенные налоговые активы	170				
Прочие долгосрочные активы	180				
ИТОГО по разделу I	190	14 811 589	740 402		
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Запасы	210	252 344	80 133		
В том числе: материалы	211	252 344	80 133		
незавершенное производство	212				

■ Чытач узяў праблему

ЗАКІНУТАЯ ХАТА

Сумнае гэта відовішча — кінутая вясковая хата з забытымі вокнамі, палеглымі плотам і бур'яну ў двары. Калісьці тут па раннях звонках гарлапанілі пёўні, дом поўніўся дзіцячымі галасамі, а з коміна весела струменіўся дымок. Але час прайшоў — і (па розных прычынах) зараз замест усёго гэтага пануе запустэленне. Яшчэ нядаўна такіх дамоў у нашых вёсках было нямала. Але праблема была заўважана: у лютым 2006 года выйшаў Указ Прэзідэнта № 70 «Аб мерах па ўпарадкаванні ўліку і скарачэнні колькасці пустычых і старых дамоў з гаспадарчымі і іншымі пабудовамі ў сельскай мясцовасці». Справа зрушылася з мёртвай кропкі. Але, як паказвае практыка, усё аказалася не так проста.

НЯЎЖО БУДЗЕ ЛЕПШ, КАЛІ ГЭТЫ ДОМ БУДЗЕ ДАГНІВАЦЬ АБО ЯГО ЗНЯСУЦЬ?

Нядаўна ў рэдакцыю «Звязды» даслаў ліст чытач Аляксандр Віктаравіч Карпаў з вёскі Забалоце Крупскага раёна Мінскай вобласці. Ён піша, што пасля разводу з жонкай вырашыў знайсці сабе месца для жыцця і атрымаў зямлю ў яго-небудзь вёсцы. У 2010 годзе напісаў заяву ў Крупскі райвыканкам, Ухвальскі сельсавет. Яму адказалі: маўляў, прапайсайся — і атрымаеш зямлю. Аляксандр Віктаравіч знайшоў і закінуў дом у вёсцы Дзянісавічы, але старшыня сельсавета Вера Сасноўская, паводле яго слоў, сказала, што дом службовы.

Тады Аляксандр Віктаравіч нагледзеў стары дом у вёсцы Забалоце і атрымаў пісьмовы дазвол калі памерлага гаспадара аб бясплатнай перадачы гэтага дома яму. Ён прыбраў звалку на ўчастку, наведў парадак. Хоча жыць там пастаянна і працаваць на сваім гектары зямлі. Але скардзіцца, што яго не хочучэ рэгістраваць у гэтым доме. Наш чытач задаецца пытаннем: няўжо лепш, калі дом будзе дагніваць, нікому не патрэбны, або яго знясуць? І сапраўды, чаму чалавек, які хоча ўладкаваць такі домік і жыць у ім, не можа рэалізаваць гэтае простае, па сутнасці, жаданне?

Мы звязаліся са старшынёй Ухвальскага сельсавета Верай САСНОЎСКАЙ.

— Мы нікога не можам зарэгістраваць у гэтым доме, таму што на яго

ца старшыня Крупскага раённага Савета дэпутатаў Ларыса ГЛІНСКАЯ. — Аляксандр Карпаў сёння не мае права зрабіць тэхпаспарт на гэты дом, таму што дом належыць не яму. Аформіць яго павінна спадчыніца, і потым ён спакойна зможа зарэгістраваць там. Але гэтай спадчыніцы, відаць, нічога не трэба. Яна яго ўпусціла жыць — і ўсё. І закон тут не працуе, таму што мы не можам прад'явіць гэтай жанчынэ ніякіх патрабаванняў і абавязаць яе аформіць дакументы, — тлумачыць Ларыса Глінская.

Наша суб'седніца пагадзілася расказаць і аб іншых праблемах, якія тычацца пустычых і закінутых дамоў.

— Сёння ў нас у раёне налічваецца 386 дамоў у заняпадзе. За перыяд з 2006 года мы ў мэтах выканання ўказа Прэзідэнта ўжо знеслі каля 580 закінутых дамоў. Зараз працуем па Указе Прэзідэнта № 100 «Аб мерах па ўдасканаленні ўліку і скарачэнні колькасці пустычых і старых дамоў у сельскай мясцовасці», які з'яўляецца дадаткам да Указа № 70. Дзякуючы яму змяніліся пазіцыі працэдур, якія не маюць істотнага значэння і не ўплываюць на прыняцце рашэнняў аб перадачы такіх дамоў ў ўласнасць. Але вольс сам падыход (што права

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»
Пад катэгорыю пустых падпадаюць дамы, у якіх уласнікі (або спадчынікі) пражываюць менш за месяц у календарным годзе на працягу трох гадоў запар.

Калі ваш дом у вёсцы вам усё-такі патрэбны, трэба звярнуцца ў сельсавет з паведамленнем пра тое, што вы маеце намер выкарыстоўваць яго для часовага пражывання, і, вядома ж, трэба даглядаць прысвадзібы ўчастак і будынак, каб ён не трапіў пад катэгорыю дамоў, якія не адпавядаюць санітарным нормам, — бо ў гэтым выпадку ваша апавяшчэнне да ўвагі прымацца не будзе.

ўласнасці на пустычыя старыя дамы вырашаецца выключна ў судовым парадку) застаўся.

Перш чым сабраць усе дакументы і накіраваць іх у суд, каб той прызнаў дом старым, нам трэба выканаць наступныя дзеянні: звярнуцца ў БТІ па акт на зямельны ўчастак і тэхнічны паспарт. На гэта спатрэбяцца і час, і грошы. У сярэднім на афармленне дакументаў трэба аддаць 1 млн рублёў. Уся гэтая працедура складаная, і прычым нерацыянальная: аформіць тэхпаспарт на будынак дзеля таго, каб тут жа яго знесці.

Кожны год рашэннем аблвыканкама вылучаецца пэўная сума грошай на знос старых будынкаў. Але яна ідзе не на знос самога дома, а на афармленне дакументаў, калі рабіць гэта праз суд. Калі ж мы працуем па заяве грамадзян, абходзічы суд, то дамы зносіцца хутчэй. Аднак пры гэтым сельвыканкам павінен звярнуць дзяржаўныя сродкі, затрачаныя на знос гэтага дома, у бюджэт дзяржавы, а старшыня з асабістых сродкаў заплаціць штраф.

АДНОСІНЫ З НАШЧАДКАМІ ЧАСТА СКЛАДВАЮЦА НЯПРОСТА

Старшыня Крупскага раённага савета дэпутатаў лічыць: каб удасканаліць работу па зносе старых і пустых дамоў, выканкам трэба мець права зносіць старыя дамы па заяве грамадзян, якія з'яўляюцца нашчадкамі або ўласнікамі гэтых дамоў. Тады справа пойдзе аператыўна і без усялякіх затрымак.

Не трэба быць лоб на сем пядзёр, каб здагадацца, у што могуць ператварацца пустычыя дамы. Гаспадару няма — і пачынаюць падцягвацца мясцовыя п'яніцы, а калі вёска знаходзіцца ў бліжнім прыгарадзе, такі дом можа стаць для яе самым сапраўдым праклёмам, ператварыўшыся ў прытон для гарадскіх бамжоў. Цяпер ужо вядома, што васьмікласніцу з вёскі Лядзец Столінскага раёна (дзячыня не вярнулася дадому з навагодняй начной дыскатэкі) забавілі менавіта ў закінутай пабудове... Так што своечасова пазбавіцца ад такіх дамоў — гэта яшчэ і папярэдзіць многія злачыныствы.

РАССАДНІКІ ЗЛА?

Не трэба быць лоб на сем пядзёр, каб здагадацца, у што могуць ператварацца пустычыя дамы. Гаспадару няма — і пачынаюць падцягвацца мясцовыя п'яніцы, а калі вёска знаходзіцца ў бліжнім прыгарадзе, такі дом можа стаць для яе самым сапраўдым праклёмам, ператварыўшыся ў прытон для гарадскіх бамжоў. Цяпер ужо вядома, што васьмікласніцу з вёскі Лядзец Столінскага раёна (дзячыня не вярнулася дадому з навагодняй начной дыскатэкі) забавілі менавіта ў закінутай пабудове... Так што своечасова пазбавіцца ад такіх дамоў — гэта яшчэ і папярэдзіць многія злачыныствы.

ШАНЦЫ НА ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ

Сёння ў вёсках пустычых дамоў, каб не быць знесенымі, ёсць два шанцы — здабыць статус аграсядзібы або ператварыцца ў дачу. «Ёсць вёскі, якія знаходзяцца далёка ад райцэнтра, і, калі там няма зно адпачынку (возера, лесу), такія дамы не запатрабаваныя і зносіцца, — разважае Ларыса Глінская. — Але ў нас пачаўся працэс, калі спадчыніны дамы добраўпарадкоўваюцца і ператвараюцца ў дачы. І ён ідзе даволі актыўна. Зараз добраўпарадкоўваюцца і аграсядзібы, таму што летам многія нашы вёскі з'яўляюцца выдатным месцам адпачынку».

Гэта добрая справа. І пагадзіцеся, чым менш у нас будзе пустых пабудов-развалюх, тым радзей да слова «вёска» будзе дадавацца дзеяслоў «вымірае»...

Святлана БУСЬКО

не аформлены дакументы, — адказала нам Вера Мікалаеўна. — Жанчына, якой належыць бацькоўскі дом, не аднавіла сваё права на спадчыну.

АФОРМІЦЬ ТЭХПАСПАРТ НА БУДЫНАК ДЗЕЯІ ТАГО, КАБ ТУТ ЖА ЯГО ЗНЕСЦІ...

— Ваш чытач сапраўды закрануў набалелую праблему, — згаджаеця

Фота Аляксандра ВІКТАРАВІЧА

■ Ёсць пытанне!

ЗАЦЯЖНЫ РАМОНТ

ДВА ГАДЫ НЕ ПРАЦУЕ ЦЭНТР РЭАБІЛІТАЦЫІ ІНВАЛІДАЎ ПІД БРЭСТАМ

Раней тут некалькі разоў на год праходзілі аздаравленне і сацыяльную рэабілітацыю групы маладых інвалідаў, амаль чатыры дзясяткі хлопцаў і дзяўчат у сценах рэабілітацыйнага цэнтры «Зімародка» нават атрымалі адукацыю. Але ўжо два гады ўстанова не працуе, бо не ўдалося правесці ацяпленне і скончыць рамонт. Маладыя людзі з розных гарадоў і вёсак тэлефануюць сюды, пытаюцца, калі ж можна будзе прыехаць. Пакуль у Галіны Дзіваковай няма адказу.

Шмат гадоў таму Галіна Патроўна працавала ў аддзеле сацыяльнай абароны аблвыканкама і вучылася завочна ў Харкаве. Там яна ўпершыню ўбачыла прыклад завочнага навучанія інвалідаў-калясачнікаў у стацыянарнай установе. Яны прыязджалі на перыяд сесіі ў горад, сяміліся ў спецыяльны інтэрнат. Яшчэ тады яна падумала, што добра было б нешта падобнае зрабіць і ў сябе дома.

Варта сказаць яшчэ вольс пра што. Калі Галіна Дзівакова вучылася, яна хадзіла з дапамогай мыліцы, але хутка хвароба, якая прагрэсавала, пасадзіла яе ў інвалідную калёску. І ўжо

больш за 30 гадоў жанчына перамяшчаецца на колах: з калёскі ў мяшкіну і наадварот. Але гэта не перашкодна ніякім жыццёвым планам Галіны Патроўны. З мужам, таксама інвалідам-калясачнікам, яны выраіцілі дачку, і пры яго падтрымцы яна стварыла Цэнтр рэабілітацыі.

— У 90-х гадах мы даведаліся пра казарму і іншыя пабудовы, што засталіся пасля расфарміравання вайскавай часткі ў лесе, усяго за восем кіламетраў ад Брэста, — расказвае Галіна Дзівакова. — Гэта быў ідэальны варыянт месца для такой установы. На той момант ваенныя пабудовы пасля некалькіх гадоў адсутнасці гаспадара перадалі сельсапрадпрыемству «Мухавец».

Яны звярнуліся да тагачаснага дырэктара Якава Бухавецкага, і саўгас без лішніх фармальнасцяў перадаў яму будыны. У той жа год за сродкі спонсараў правялі святло, зрабілі рамонт, добраўпарадкавалі тэрыторыю.

Была зарэгістравана рэабілітацыйна-аздаравленчая ўстанова «Цэнтр «Зімародка» рэспубліканскай асацыяцыі інвалідаў-калясачнікаў. І многія 18-, 20-, 25-гадоваыя хлопцы

і дзяўчаты атрымалі магчымасць упершыню пакінуць свае кватэры, каб пакантактаваць з ровеснікамі, навучыцца элементарным рэчам паглядзе сябе. Некаторыя інваліды з дзяцінства проста не ведаюць, як жыць і лаводзіць сябе ў грамадстве. Яны саромеюцца сваёй немацы, іх жыццё абмежавана сценамі кватэры, асабліва калі выраіцілі на паверсе. Асобныя наведвальнікі ў першыя дні ездзілі на калёсках кругамі вакол гэтых

Здаралася, іх трэба было вучыць апранацца-абувацца.

Домы некаторыя інваліды прывыклі, што іх даглядаюць.

А тут ім гаварылі: «У цябе здаровыя рукі, ты многае можаш рабіць імі».

казармаў, каб наталіцца паветрам, харастовом, прыродай, тым, што раней было для іх недасяжным.

Здаралася, іх трэба было вучыць апранацца-абувацца. Домы некаторыя інваліды прывыклі, што іх даглядаюць. А тут ім гаварылі: «У цябе здаровыя рукі, ты многае можаш рабіць імі». Тым больш у навічой перад вачыма быў прыклад Галіны Дзіваковай, дырэктара, руплівай і мужнай жанчыны, якая здолела, нягледзячы на калёску, зрабіць сваё жыццё паўнацэнным.

Усе наведнікі групамі абавязкова ездзілі на экскурсію ў Брэсцкую крэпасць, як правіла, першы раз у сваім жыцці. А яшчэ ў праграме быў абед у кавярні, таксама для абсалютнай большасці першы. Адзін чалавек на калёсцы прыцягвае да сябе ўвагу звычайных кліентаў і пачынае камплексаваць, а ездзіць групай, як яны потым казалі, было весела і цікава.

Ну і самае галоўнае, што ў Цэнтры праводзілі сесіі для студэнтаў. Аб вучобе дамовіліся з Брэсцкім камерцыйным тэхнікумам бізнесу і права. Навучальная ўстанова нават знізіла кошт для спецыфічных навучанцаў на 50 працэнтаў. Выкладчыкі ездзілі сюды, а студэнты жылі ў Цэнтры два разы на год падчас сесіі. 37 чалавек такім чынам атрымалі адукацыю. З атрыманнем дыплама для большасці выпускнікоў адчыніліся дзверы ў сапраўднае жыццё... Галіна Патроўна гартае выпускныя альбомы, называе ўсіх па прозвішчах, расказвае, дзе працуюць. Амаль усе бухгалтары і юрысты ўладкаваліся на працу. Гэта ж сапраўдны прыраў іх ім умоваў! А пяць пар, якія пазнаемліліся ў цэнтры рэабілітацыі, стварылі сем'і, гадуюць дзяцей.

Увесь час функцыянавання ўстанове дапамагалі спонсары. Іх тут нязменна ўспамінаюць з удзячнасцю. Але Цэнтр працаваў толькі ў цёплы час года. У будынках няма ацяплення. Аднойчы старшыня суседняга дачнага кааператыва прапанаваў увайсці ў долю па будаўніцтве газараводу — трэба было працягнуць нітку даўжыняй у паўтара кіламетра. Нават дакументы тады сабралі, але калі даведаліся «чану пытання», ад ідэі давядлося адмовіцца. Тым часам распачалі і рамонт, бо з гадамі ў ім наслепла патрэба. Але і на рамонт сродкаў не хапіла — памянлі вокны толькі ў частцы памяшкання.

Казармы будавалі ў 50-х гадах, сцены вайскоўцы ўзвалі капітальныя, калідоры тут доволі шырокія, як і трэба для людзей на калёсках. Неабходна толькі ўсё прывесці ў сапраўдны парадак, падцінкаваць, пафарбаваць, паклеіць. Але грошай, сабраных у 2010 годзе, не хапіла. Валандар цэнтры Вялянца Яфіменка паказвае тэнісную, більярдную залы, вучэбныя класы — ідзе, па сутнасці, рамонт не даведзены да канца. Што-нішто трэба падладзіць і звонку. Дзверы новыя паставілі, а да казырка над уваходам рукі не дайшлі. На ўсё патрэбны сродкі.

А месца, дзе маглі б збірацца людзі з абмежаванымі фізічнымі здольнасцямі, вельмі патрэбна не толькі Брэсту. Тут праходзілі курсы аздаравлення і вучыліся юнакі і дзяўчаты са Слоніма, Мінска, іншых гарадоў рэспублікі. Цэнтр дапамагае не толькі сваім наведнікам і навучанцам. Гуманітарную дапамогу, якая паступае з дабрачынных арганізацый краіны і замежжа, размяркоўвалі паміж членамі асацыяцыі. Па дамоўленасці брэсцкія прадпрыемствы «Санта» і «Савушкін продукт» рэгулярна прывозілі прадуктовыя наборы для інвалідаў. Але усё гэта можна арганізоўваць, калі Цэнтр працуе, а не знаходзіцца ў стадыі зацяжнага рамонтну. Спонсара трэба ж запраіці, паказаць, каму ён дапамагае.

Праўда, апошнім часам у «Зімародка» з'явілася надзея. Галіна Дзівакова пабывала на прыёме ў старшыні аблвыканкама Канстанціна Сумара, расказала аб праблемах Цэнтры. Губернатар паабяцаў вырашыць пытанне з газіфікацыяй. Днямі на тэрыторыю ўстановы прыязджала камісія спецыялістаў, глядзелі дакументы, абмярвалі, лічылі. Вядома, працягнуць кіламетровы кавалак газараводу — мерапрыемства вельмі дарагое. Але затраты таго варта.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Брэсцкі раён

■ Асабістае Аляксандра Пукшанскага

Адрасу прашу ў чытачоў прабачыць, калі нейкія словы ці фразы здадуцца ім крыўдлівымі. Разважаны — не больш чым асабістыя думкі аўтара.

У труну заўсёды паспеем. Таму наўрад ці сярэднястатыстычны чалавек зразумее прычыны, якія навялі гагоісці на думкі аб самагубстве. Можна верыць у Бога, можна быць атэістам, але факт застаецца фактам: усе мы калі-небудзь «там будзем». Што з намі зробіць пасля — гэта тэма, якую і пастараюся раскрыць.

Паводле твора «12 крэслаў», у горадзе N. было вельмі шмат цырульняў і рытуальных кантор. Таму складвалася ўражанне, што гараджане толькі і нараджаліся, каб пагаліцца, зрабіць прычоску і памерці. У Віцебску і першы, і другіх устаноў таксама шмат. А вольс рытуальных агентаў — спецыялістаў, якія прадстаўляюць фірмы рытуальных паслуг — на жаль, не знайшоў. А шкада, бо насамрэч бізнес выгадны, і, хай ты заплаціш за паслугі агента, але ж ён усё і зробіць. У Мінску агенты ёсць — усё-такі сталіца...

У барацьбе за кліента віцебскія «майстры» рытуальных паслуг ідуць на многае.

Наступныя фразы можна аднесці да катэгорыі чорнага гумару, але ж менавіта так заклікаюць кліентаў вёскавыя фірмы ў СМІ і на сайтах:

«Мы гатовыя ўзяць на сябе ўсе клопаты па доглядзе і добраўпарадкаванні месцаў пахавання ў Віцебску і Віцебскай вобласці. Пастаянным кліентам дадатковыя зніжкі!!!», «Пастаянная зніжка пенсіянерам — 5%», «Заказ якаснай труны — апошні спосаб выказаць сваю павагу да памерлага. Дзякуючы Вашым клопатам, у новым жытлі яму будзе зручна».

На адным з сайтаў працягваюць у рэкламе паслуг наступнае: «Зразумела, што труна — свайго роду тара для памерлага, як бы ні празаічна гэта гучала». І смех і грэх.

Дарэчы, як расказалі знаёмыя спецыялісты, найбольш папулярнасцю сёння карыстаюцца два віды дамавін — на драўляным каркасе, абцягнутыя тканінай, і больш дарагія — папіраваныя драўляныя. І кошт «тары» залежыць ад таго, з чаго яна зроблена. Самая танная можа каштаваць каля 250—300 тысяч рублёў, даражэй — 3,5 мільёна рублёў і больш.

Дарэчы, нядаўна стала вядома, што ў адной віцебскай фірмы канфіскавалі рытуальныя рэчы на агульную суму 220 мільёнаў руб-

ДУМАЙЦЕ ПРА ВЕЧНАЕ... СЁННЯ

лёў. Віцебскае прадпрыемства такім чынам пакаралі за нелегальны гандаль. Порушэнні выявілі супрацоўнікі падактовай інспекцыі, якія правялі пазапланавую аператыўную праверку. Тады і выявілі факт продажу ў краме больш за 300 тавараў — трун, вяноўкі і гэтак далей — без дакументаў, якія маглі б пацвердзіць іх рэалізацыю. На прадукцыю наклалі арышт, а матэрыялы праверкі накіравалі ў абласны гаспадарчы суд...

Ужо і не ведаю, як лепш: каб цела да цырымоні пахавання знаходзілася дома ці ў рытуальнай зале? Многія лічаць, што лепш дома, каб нябожчык правёў апошнія гадзіны пад родным дахам. А калі ў вас хрушчоўка, з якой проста так труну з нябожчыкам і не вынесеш? Тут не абясыцца без рытуальнай залы.

Пры дзвюх віцебскіх бальніцах (і, як гараджане гавораць, пры мургу, маючы на ўвазе залу Віцебскай абласной судмедэкспертызы) ёсць рытуальныя памяшканні. У абласной бальніцы — у зале — асабіста я ніколі не быў. Праўда, знаёмыя нядаўна расказалі, што там цела дазваляюць трымаць у зале максімум гадзіну, бо вялікая чарга.

А дамоў у зале бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі пабываў, якія маглі б прыйшла класічная вясна. Што запомніў, дык гэта неадбыты лёд на лесвіцы, па якой падымаліся

сваякі і знаёмыя нябожчыка, каб развітацца з ім. Паслуга па выздзяленні памяшкання платная, а лёд пры гэтым людзям прыйшлося сваёй руднёўкай адбіваць.

Нядаўна пабываў у рытуальнай зале Віцебскай абласной судмедэкспертызы. Адрэзаў пры ўваходзе кінулася ў вочы аб'ява пра самыя нізкія расцэнкі па перавозе трун з нябожчыкамі... Налёва паглядзеў — і ўба-

На адным з сайтаў: «Зразумела, што труна — свайго роду тара для памерлага, як бы ні празаічна гэта гучала». І смех і грэх.

чыў плакат... аб прафілактыцы СНІДу. Сэнс малюнкаў — заклік да бяспечнага сексу. Іду далей. Вольс нябожчык у труне, побач сваёй і знаёмых, а за шырмамі ўзоры прадукцыі — труны! Маўляў, думайце пра вечнае — прыглядзіцеся да іх сёння.

Кантор рытуальных у Віцебску шмат, а падрыхтоўкай цела для пахавання ніхто, акрамя медыкаў, не займаецца. Бо, як расказала ў

свой час прадстаўніца сферы рытуальных паслуг, каб мець права нешта рабіць з цела, патрэбен дазвол з Міністэрства аховы здароўя.

Як расказала сваячка, якая пахавала нядаўна свайго вачку, расцэнкі па знаходжанні цела ў зале вельмі даступныя: 50 тысяч рублёў за гадзіну. Усяго за тое, каб нябожчыка пераапраанулі, прывялі ў парадак твар ды прадставілі залу, яна заплаціла крыху больш за 600 тысяч рублёў. Для параўнання, зараз з бюджэту кампенсуецца выдаткі за пахаванне сваякам у памеры больш як 4 мільёны. За гэты грошы, якія можна атрымаць на працягу 6 месяцаў пасля смерці блізкага, можна годна правесці ў апошні шлях чалавека.

Давялося пабыцьця нядаўна і на вядомых у Віцебску ўрачэйскіх могілках. Дзядзька, які займаўся нюансамі пахавання свайго брата, расказаў, што вельмі здзівіўся, калі падчас тэлефоннай размовы з супрацоўнікам «установы» пачуў, што дарога дронная і транспарт з целаў можа даехаць толькі да ўязных варот. Насамрэч стан дарогі жудасны, але труну давезлі куды трэба.

Прыёмна здзівіла, што рабочыя, якія капаюць магільныя, былі абсалютна цвярозыя. Наконт агароджаў... Ну, традыцыя ў нас такая, каб ля магільны сваякоў былі агароджы —

■ Сітуацыя

«ЦЕНЯВЫ»

ПОМНИК ЗАКАЗЧЫКІ САМІ ПРАВАКУЮЦЬ НЕЛЕГАЛЬНЫ БІЗНЕС

Больш за 400 прадпрыемстваў займаюцца на Гродзеншчыне паслугамі па вырабе і ўстаноўцы надмагільных помнікаў. І літаральна ўсюды, дзе пабылі ў праверкай спецыялісты дзяржкантролю, выяўлены факты парушэння казавай дысцыпліны, парадку прыёму наўных грошай, бухгалтарскага ўліку, правілаў гандлю і аказання бытавых паслуг. Акрамя таго, існуе скрыты падман спажаўцоў адносна матэрыялу, што выкарыстоўваецца ў вытворчасці.

Цэны на гэтыя віды паслуг не рэгулююцца заканадаўствам і залежаць ад кан'юнктуры рынку. Але прэйскурант цен, як правіла, адсутнічае. У дагаворах не адлюстроўваюцца такія важныя аспекты, як радовішча каменю, сыравіна для вырабу стэлы і надмагільнага помніка, іх памеры.

Хасцей за ўсё помнікі вырабляюць з граніту альбо палімерграніту. Лідар па экспорце граніту (больш за 90 варыянтаў па колеры і малюнках) — Кітай, дзе набылі добрае італьянскае абсталяванне для высакаякаснай апрацоўкі каменю.

Палімерграніт з'явіўся на рынку значна пазней. Гэта штучны камень, які нашмат таннейшы за граніт, вырабляецца на аснове поліметылметакрылату з дабаўленнем гранітнай крошкі. Помнікі з гэтага матэрыялу менш даўгавечныя, аднак не патрабуюць асаблівага догляду. У гэтага матэрыялу свае перавагі і недахопы. У прыватнасці, ён не паддаецца далейшай перашліфоўцы, а значыць, помнік не стане аб'ектам увагі зладзеяў. Аднак помнік з граніту больш устойлівы да ўплыву навакольнага асяроддзя, практычна вечны.

Такім чынам, у заказчыкаў ёсць выбар. Аднак загваздка ў тым, што яны не могуць самастойна вызначыць, з якога матэрыялу выраблены помнік

Шліфаваў майстэрства Крук

Ярка асоба фотажурналіста Уладзіміра Андрэвіча Крука, які з 1951 па 1992 гады працаваў у газеце «Літаратура і мастацтва»...

Але ж колькі слоў з біяграфіі У. Крука, які нарадзіўся ў горадзе Чэрвень 24 чэрвеня 1927 года...

Гартаючы альбом «На фотавалях памяці» быццам нанова вивучаеш школьны курс беларускай літаратуры...

Неўзабаве я ведаў, што родам ён з Чэрвеня, вясенню 1944-га быў прызваны ў армію...

Набыў Уладзімір фотаапарат (а гэта была «палучка» чырвонага байца за сем гадоў службы)...

Напрыканцы фотаальбома сваімі згадкамі пра Уладзіміра Крука дзеляцца прызакі і публіцыст Мікола Гіль: «Згадваецца 1961 год...

Экслібрыс «Звядзі»

УЛЬНЯ СУГУЧЧАЎ І ТЭМ

Гронская, В.Ч. Адвольная міфалогія / Вольга Гронская; пад рэд. Р.Ю. Маляхоўскага. — Мінск: Харвест, 2013. — 64 с.

Цяпер так: ёсць паэзія звычайная, а ёсць — прайзаваная. Шмат хто з аўтараў-традыцыйналістаў думае, што прайзаваная паэзія — гэта не паэзія...

У мінулы раз я пісаў пра кніжку Насты Кудасавой і гаварыў, што яе паэзія заснавана, хутчэй, на сугуччах, там жа ўласна на сонсах (дзях, тэмах, праблемах — ці як гэта ў літаратурназнаўстве называецца?)...

Кніга Вольгі Гронскай, паэты, за якой аматары паэзіі маглі назіраць па публікацыях, па сутнасці маглі б выйсці значна раней. Да таго ж кнігі маглі быць дзве, бо палова «Адвольнай міфалогіі» напісана па-беларуску, палова — па-руску...

Недарма я вяду пра сюжэты, як не проста так казаў і аб прайзаізацыі, бо ўсё гэта для паэзіі Гронскай характэрна. Дысметрычны рыфмаваны верш, з шматлікімі анжамбеманамі — гэта асноўная яе паэтычная форма...

Па шчырасці, калі ў паэзіі ўсё гладка і ўзорна-паказальна, апанавана мяне гэта крыві пахожае. Адразу ў душу запаўзае сумны, літаратурнае гэта ці, скажам так, не толькі літаратурнае. Працэі кажучы, разгортваючы кніжку, хочацца мець...

Назіранне за птушкамі праз інтэрнэт

Ва ўсім свеце ўсталявана шмат вэб-камер, частка з якіх назірае за намі, а частка — за птушкамі. Вядома, што лепш назіраць за птушкамі ў прыродзе ў палёвых умовах...

Сучасныя тэхналогіі дазваляюць любому карыстальніку глабальнай сеткі назіраць за нашымі крылатымі сябрамі ў рэжыме рэальнага часу... за стаяцца дома.

Мне нават больш сталым і разважым падаўся рускамоўны сегмент кнігі, хаця гэта, магчыма, і суб'ектыўна (маю на ўвазе паслядоўна другую і чацвёртую часткі зборніка, дзе ад тэмбы каханя аўтарка спрабуе перайсці да іншых, хача бы гэта не заўсёды ўдаецца)...

Вершы інтымнай лірыкі (з раздзелаў «Яшчэ не час» і «Время чая и близости», адпаведна) аўтаркае аблічча прыхоўваюць, і гэта, у прынцыпе, зразумела. Сюжэты падобных твораў могуць падзяляцца, умоўна кажучы, на «Яна і Я», «Я і Яна» (мужчынскі варыянт) альбо «Я і Ты (Ён)», «Ты (Яна) і Я»...

Не ведаю, мне гэта кніга нагадала цявэяцкіх «Вечары альбом». Вось сядзіць аўтар, перагортвае стары нататнік, часам нешта далісае. Што будзе далей, пасля «альбома»? Ці стане гэта ўсё не талі, груба кажучы, хоць — невядома.

І гэта я кажу абсалютна без крытыкі, мне самому цікава.

Ціхань ЧАНЯКЕВІЧ

Сяргей КУРКАЧ

Пімен Панчанка.

Table with financial data for ZASO 'Belneftestrah' as of January 1, 2013. Includes sections for assets, liabilities, and equity.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ЗАСО «Белнефтестрах» за 2012 год

Table with financial data for ZASO 'Belneftestrah' for 2012. Includes sections for income and expenses, and profit/loss.

Logo and contact information for KPMG LLP, Minsk office.

Аудиторское заключение по бухгалтерской (финансовой) отчетности

Несомненно Юрий Ивановичу Генеральному директору и Лябшы Татьяне Анатольевне Главному бухгалтеру Засового акционерного страхового общества «Белнефтестрах»...

Утеренные представительством Белгосстраха по Первомайскому району г. Минска бланки полисов по обязательному страхованию граждан...

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 29 мая 2013 года ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Advertisement for an auction of a Mercedes-Benz Vito van. Includes details about the vehicle, auction terms, and contact information for the organizing company.

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынёчка».
Якуб КОЛАС.

Крынёчка

Вядучая рубрыкі Грына ТАМКОВІЧ, тэл. 287 18 27.

№ 12 (470)

ВІГНА — ЦУДА-ФАСОЛЯ

Да нядаўняга часу ў нас і звычайная спаржавая фасоля была дзівам. А ўжо пра такое дзіва, як вігна, ніхто і не чуў. І дагэтуль яе часта блытаюць з фасоллю.

І тая, і другая культура належаць да сямейства бабовых і з'яўляюцца блізкамі сваякамі. У абодвух выпадках у ежу ўжываюць так званыя лапаткі, ці, кажучы папросту, — «стружкі»: недаспелыя, якія знаходзяцца ў пэўнай стадыі паспявання.

З трох відаў вігны адзіны, які мае сэнс культываваць у сярэдняй паласе — гэта вігна кітайская. У іншых відаў вігны перыяд вегетацыі

яшчэ даўжэйшы, хоць і ў кітайскай ён складае цэлых 120 дзён. Зрэшты, калі не ставіць за мэту абавязкова сабраць сваё насенне, ніякіх клопатаў гэта не дастаўляе. Калі сабраць насенне ўсё ж такі трэба, неабходна рабіць так званую чаканку — прышчыпванне кропак росту, якое дазваляе паскорыць паспяванне завязі. У гэтым выпадку шанцы сабраць сапелыя насенне хаця б з ніжніх струкоў маюцца.

Увогуле, вырошчванне вігны мала адрозніваецца ад павойных гатункаў спаржавай фасолі, напрыклад, Варта толькі пазбавіцца ад забабонаў, быццам бы фасоля, як прадстаўнік бабовых, здольна забяспечыць сябе азотам самастойна, а таму ў падкормках не мае патрэбы. Насамрэч гэта не так — каб выгнаць такую шырокую зялёную масу, як у вігны, азотныя падкормкі абавязковыя.

Як і спаржавая фасоля, вігна вельмі баіцца замаразкаў, таму садзіць яе можна толькі тады, калі не будзе рызыкі пашкоджання парасткаў. Выбіраючы месца, варта адрозніваць лапаліцаў пра наяўнасць магутаўнай высокай апоры. Пры гэтым трэба ўлічыць, што вігна — расліна досыць дэкарэтыўная і можа выкарыстоўвацца як элемент ландшафтнага дызайну, адначасова забяспечваючы вас на працягу лета бесперапынным паступленнем дэлікатэсных лапатак, даўжыня якіх можа дасягаць аднаго метра.

Уборку пладоў варта рабіць праз 8—10 дзён пасля завязвання, калі памёр насення не перавышае пшанічнага зярнятка. Актыўны збор стымулюе ўтварэнне новых завязяў.

ЯК ЗРАБІЦЬ РАКАРЫЙ

Ракарыям называюць кветнікі сярод камянёў. Рабачы ракарый сваімі рукамі, вы ствараеце на участку невялікі кавалачак горнага ландшафту.

Іх тыпаў шмат: уцёс, горная раўніна, спуск, камяністая града, цяніна, схіл, скалы, лядны ракарый або пэстэльны і г.д. Адрозненне заключаецца ў іх рэльефе і расліннасці.

Памёр кветніка падбіраеце прапарцыянальна плошчы вагашага участку, камяні ж — прапарцыянальна габарытам ракарыя. Апроч гэтага, выкарыстоўвайце камяні, якія маюць розную велічыню, але адну пароду і неаднастайную фактуру. Перад тым як зрабіць ракарый у садзе, выберыце пад яго месца. Калі ўчастак мае натуральны ўпадзіны, узвышшы, можаце скарыстаць

гэтую акалічнасць. Калі ж ён зусім роўны — дэвядзецца ствараць рэльеф самастойна.

Калі вы робіце альпінарый, то для яго раслін добра падыдуць паўночныя або ўсходнія схілы, адкрытыя сонцу. Для нашых неперабортлівых лясных і лугавых раслін прыдатны рэльеф, які мае лубы ўхіл, але без моцнага зацнення. Размяшчаць кветнік трэба так, каб яго было добра відаць з усіх бакоў. Далей выберыце, якім менавіта будзе ракарый: з хвойнікаў, плоскі, з сажалкай, у цені і г.д.

Калі вы выбралі раўнінны кветнік, то лепш за ўсё выкарыстоўваць рачную гладкую гальку і некалькі акруглых валуноў, калі ўзвышшыя — неабходныя будучы масіўныя камяні і, як акцэнт, — камяні, якія маюць вострыя абтэманіяны краі. Для ракарыя часцей за ўсё выкарыстоўваюцца тупы, пясканік, сла-

нец, граніт, вапняк і ракушчакі.

Плоскія кветнікі — самыя распаўсюджаныя. У гэтым выпадку досыць лёгка падабраць расліны, кветкі і камяні для ракарыя. Ландшафтны дызайн тут вельмі просты і імітуе вайсцё скальных парод на паверхню. Аснова кампазіцыі — буйныя камяні, невялікія ўжываюцца як акцэнт, які падкрэслівае натуральнасць і прыгажосць дызайну.

Выбар раслін, якія бяруцца для стварэння ракарыя, вельмі разнастайны. Аснова іх — невялікія хвойнікі: ядловец, шараладобныя і карлікавыя туі, пірамідальныя і падушкападобныя ялічкі, гарохаплоды кіпарысавік, горная сасна. Невялікія кусты таксама незамежны пры стварэнні ракарыя: японская спірэя, барбарыс, кізільнік, курільскі чай. Не забудзьцеся і пра глебаакроўныя расліны: ка-

меняломнік, скочкі, агаткі, гейхеры, сандацет, ясколку, іберыс, танкалістую аўсяніцу, лаванду, чабор, верас, каліфарнійскую вербену, цынію і расходнік.

Выдатна падыдуць для кветніка дэкарэтыўныя цыбулі, цюльпаны, крокус, фіялкі, прымулы і папяршы. Задкарываць прамежкі між камянямі можаць з дапамогай драбнага шчыбно або калярэявага стружкі, яны, дарчы, адначасова будуць служыць і мульчыруючым матэрыялам.

АГАРОД У САДЗЕ

Пакуль яблыні ў садзе малядыя (да 5 гадоў) і кроны іх практычна не зацяняюць, вольную плошчу паміж дрэвамі можна выкарыстоўваць для вырошчвання розных агароднінных культур, а таксама раслін-сідэратаў.

Лепшыя агароднінныя культуры для гэтага — гатункі ранняга капуста, фасоля, бабы, гарох, раннія нізкарослыя таматы, фізіліс. У

нашым выпадку мы «забіваем» двух зайцоў — вырошчваем гародніну і адначасова ствараем для малядых яблынь выдатныя ўмовы для развіцця, бо, даглядаючы гародніну, мы сістэматычна паліваем яе, рыхлім глебу, падкармливаем і праводзім розныя апрацоўкі. А ўсё гэта спрыяльна ўплывае на рост яблынь.

Вядома, нельга сець вакол малядых яблынь высакарослыя культуры (такія, як кукуруза, сланечнік), бо яны высільваюць, зацяняюць і высушаюць глебу.

З раслін-сідэратаў можна высадзіць грэчку, лубін, фацэлія, гарчыцу. Асабліва добра сець сідэраты ў тых садах, якія размешчаны на схілах. Сідэратыя культуры абароняць глебу ад эрозіі: глеба ўзімку прамарзае менш, бо ў мікрадрэжах збіраецца больш снегу. Калі ж пасеяць сідэраты на роўным участку, то іх трэба скошваць падчас цвіцення, потым здрабніць і ўкапаць у глебу, што палепшыць яе структуру. Сідэраты на схілах скошваць не трэба, а пакідаць пад зіму так, як ёсць.

ШАШКІ

ВЫДАТНЫ АРГАНІЗАТАР

Павел Шацаў (на фота) — адказны сакратар Беларускай федэрацыі шашак з 1999 года. Раней працаваў старшым трэнерам нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь.

Прававі сабе яго выдатны арганізатар. Дзякуючы яму, а таксама старшыні БФШ Ірыне Пашкевіч і яе намесніку Віталю Варушылу беларуская школа гэтага віду спорту займае перадавыя пазіцыі ў свеце. Напрыклад, Вольга Федаровіч выйграла турнір па «стаклетках» Сусветных інтэлектуальных гульняў у Пекіне. Андрэй Валюк заваяваў залаты медаль у першынстве Еўропы па 64-клеткавым шашках, а Яўген Кандрачанка — бронзавы. Дзейнымі чэмпіёнамі свету па шашачнай кампазіцыі з'яўляюцца Анатоль Шабалін і Пётр Шкльдаў, сярэбранымі прызёрамі — Аляксандр Кагоцька, бронзавымі — Мікалай Грушэўскі і Віктар Шульга. Апошні ўзначаліў Камісію па кампазіцыі ФМЖД.

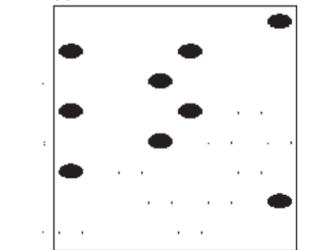
Сам П. Шацаў пачаў займацца старадаўняй гульні ў 1973 годзе ў Гомельскім палацы піянеру. Яго настаўнікамі былі Леанід Вітошкін і Міхаіл Кац, і ў 1983-м ён стаў майстрам спорту СССР. З задавальненнем знаёмім вас з партыяй, якая згуляла ў далёкім 1993 годзе і адзначана легендарным Тоні Сейбрандсам за нестандартную ахвяру ў дэбюце.

Белыя (П. Шацаў)-чорныя (П. Шэле-кенс): 1.33-29 17-22 2.39-33 11-17 3.44-39 6-11 4.50-44 1-6 5.31-26 16-21 6.32-28 19-23 7.28x19 14x23 8.35-30 10-14 9.30-24 5-10 10.33-28 22x33 11.39x19 14x23 12.43-39 21-27 13.48-43 17-22 14.37-32 11-16 15.32x21 16x27 16.41-37 7-11 17.37-32 11-16 18.32x21 16x27 19.46-41 13-19 20.24x13 8x19 21.41-37 6-11 22.37-31 10-14 23.39-33 9-13 24.33-28 22x24 25.31x22 18x27 26.34-30 24x35 27.44-39 35x33 28.38x16 2-7 29.43-38 13-18 30.42-37 18-22 31.37-32 3-8 32.32x21 8-12 33.38-32 19-23 34.36-31 23-29 35.31-27 22x31 36.26x37 14-19 37.32-28 29-34 38.37-31 20-24 39.31-26 24-30 40.21-17 12x21 41.26x17 30-35 42.17-11 7-12 43.11-6 19-24 44.16-11 34-39 45.28-23 39-44 46.49x40 35x44 47.45-40 44x35 48.6-1 35-40 49.1x18 40-44 50.11-6 44-49 51.18-22 49-40 52.22-18 4-9 53.18x4.

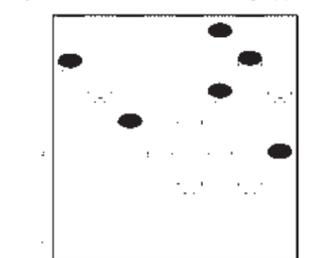
«ПАГОДА Ў ДОМЕ»
Конкурс праводзіцца на прызы калектыву Свіслацкага прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі. У чарговых заданнях патрабуюцца перайграць чорныя:

Пад рэдакцыяй міжнароднага арбітра Мікалая ГРУШЭЎСКАГА

№ 9/14. **Белыя:** a1, c3, d2, e1, f2, f4, g3, g5, h4 (9). **Чорныя:** a3, a5, a7, d4, d6, e5, e7, h2, h8 (9).

№ 9/15. **Белыя:** b6, d4, e3, e5, f4, g3, h6 (7). **Чорныя:** a7, c5, f6, f8, h4, дамка g7 (6).

№ 9/16. **Белыя:** a1, c5, c7, e3, g1 (5). **Чорныя:** b2, c3, d4, f2, f6, h4, h6 (7).

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас: **220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».**

РАШЭННІ

Аўтарскі (П. Шкльдаў): № 15/20 — b6, f4 (f8VP1) e7 (e5) g3 (f2AVP2) h8, f6, g1+, A(f4) h8, f6, h6 (g3) e3 (h2) g1+, VP1(e5) g3 (f8) e7(f2A1VP3) h8, f6, g1+, VP2(d6) h8 (f2A2) f6, g1+, VP3(d6) h8 (f2A3) f6, g1+, A1(f4) h8, f6, h6 (g3) e3 (h2) g1+, A2(f4) f6, h6 (g3) e3 (h2) g1+, A3(f4) f6, h6 (g3) e3 (h2) g1+, № 15/21 — cb6 (a7:c5A) f8, d6l, d8, f4, dhh8+, A(a3:c5) b4! (b8B) f4, d8, h8+, B(f8) f4, d8, h8+, № 15/22 — cd6 (a7:e3) f8 (b6) c7 (c5A) h4, d2, e7! (f8) g3 (f6) f4 (fe7) de3 (d6) b8 (c7) g7, f4+, A(d8) fe7, h4 (d2) e7, f6, e5f6+! № 15-23 — d6 (e3) g5, c5, b6, f8, f4, g3, a7 (d4A) b8 (c3) f4 (b2) e5+, A(f4) b8 (e3) f4, f4+,

Даты Падзеі Людзі

1792 год — на Грэўскай плошчы ў Парыжы ўпершыню прымянілі гільяціну — яе першай ахвярай стаў разбойнік Нікалай Пеллецьер. Машына ўсім спадабалася, і неўзабаве, у часы рэвалюцыйнага тэрору, яна запрацавала на поўную магутнасць. Шырока распаўсюджана памылка, быццам гэтую прыладу пакарання вынайшаў лекар і дэпутат Гіятэн. На самой справе яна была вядома яшчэ ў XV стагоддзі ў Італіі і Шатландыі, а з 1632-га стала прымяняцца ў Францыі. Праўда, у тых часы французы называлі яе «луізет», ці «луізон», па імені канструктара гільяціны, хірурга Антуана Луі. Што ж тычыцца Гіятэна, то ён усяго толькі прапанаваў гэтую прыладу як найбольш гуманную для пакарання, бо яна забівала імгненна. Пры гэтым доктар быў катэгарычна супраць таго, каб прыладу называлі яго імем. Дзеці Гіятэна пасля смерці бацькі паспяшаліся змяніць радавое прозвішча, якое стала сумна знамяцітым. Выкарыстанне гільяціны для абезгалюўвання злачынцаў было забаронена толькі ў 1981 годзе, калі ў Францыі адмянілі смертнае пакаранне.

1883 год — 130 гадоў таму нарадзіўся Сямён Міхайлавіч Будзёны, савецкі маршал, тройчы Герой Савецкага Саюза, легендарны камандар 1-й коннай арміі. Сямён Будзёны, якога прывыклі лічыць сімвалам казацкай удаласці, казаком на самой справе не быў. Яго дзед — прыгонны селянін з-пад Варонежа, які ў пошуках лепшай долі разам з сям'ёй пераехаў на Дон. Менавіта там, непадалёк ад станцыі Платаўская, і нарадзіўся будучы маршал, кумір некалькіх пакаленняў Сямёна Будзёны. Даравальніцкую біяграфію Будзённага не надта афішавалі. Ні ў якіх сцяжынах хваляваннях ці антырадавых выступленнях Сямён Міхайлавіч не ўдзельнічаў. Жыў як большасць казакоў, працаваў малатабойцам у кузні, славіўся як найлепшы коннік у акрузе і з юнацтва марыў стаць конезаводчыкам: коней Будзёны любіў з самага дзяцінства. У час Першай сусветнай вайны Будзёны атрымаў чатыры Георгіеўскія крыжы. Але па-сапраўднаму аб Будзёным загалавалі падчас Грамадзянскай вайны. У 1917 годзе, даведаўшыся аб адрачэнні ад прастола цара Мікалая II, Сямён Міхайлавіч перайшоў на бок большавікоў. «Я вырашыў, што лепш быць маршалам у Чырвонай Арміі, чым звычайным афіцэрам у белай», — жартваў пасля Будзёны. Што ж, ён не пралічыўся...
1920 год — наступленнем польскіх войскаў на Кіев пачалася савецка-польская вайна. У выніку нанесенага контрудару Чырвоная Армія была вымушана адступіць. 18 сакавіка 1921 года былі падпісаны Рыжскія мірныя дагаворы, па ўмовах якога была ўстаноўлена мяжа паміж РСФСР і Польшчай (да Польшчы адыходзілі Заходняя Украіна і Заходняя Беларусь), а таксама ўстаноўлены дыпламатычныя і гандлёвыя адносіны.

Было сказана

Алесь СТАВЕР (1929-1995), паэт:
«Знаю я: абдыць ўсю планету,
Але гэтакі зямлі не сустрыць.
Беларусь. Край натхнення паэтаў!
Ды цябе немачыма апець».

Слоўнік Андрэй МІХАЙЛАЎ

1	Ледзяны дождж	Малочны прадукт	Буйная рака на паўднёвым Азі	Знак прыпынку
2	Ліня падзелу	Славацкія вайсковыя	Славацкія вайсковыя	Гарачая лавая
3	Зімова лавока	Невялікая шпюлка	Прышчэны	Гарма-са-ма-нічная вырваная
4	Духавы медны інструмент	Пучок кветак	Кавалак шкля ў раме	Заградыны дом
5	Паліцкая зона Зямлі	Чашка кашаліноў	Замалена прылада	Абшчэ-ваны камень
6	Ніжнесь драпачка	Глейная рыба	Задый-кальчавы сузор'е	Род мучэнай пастасноўкі
7	Буйны марскі ракі	Устаноўленая норма	Від шубы	Рака ў Казахстане і Кітаі
8	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
9	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
10	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
11	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
12	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
13	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
14	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
15	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
16	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
17	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
18	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
19	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
20	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
21	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
22	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
23	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
24	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
25	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
26	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
27	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
28	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
29	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
30	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
31	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
32	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
33	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
34	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
35	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
36	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
37	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
38	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
39	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
40	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
41	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
42	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
43	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
44	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
45	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
46	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
47	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
48	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
49	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
50	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
51	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
52	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
53	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
54	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
55	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
56	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
57	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
58	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
59	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе
60	Від тапэ-вайнай трубы	Мір, згода	Хімічны элемент	Рака на Далёкім Усходзе

СЁННЯ

Месяц
Поўня 25 красавіка.
Месяц у сусор'і Скарыёна.

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дня
-------	-------	-------------